

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

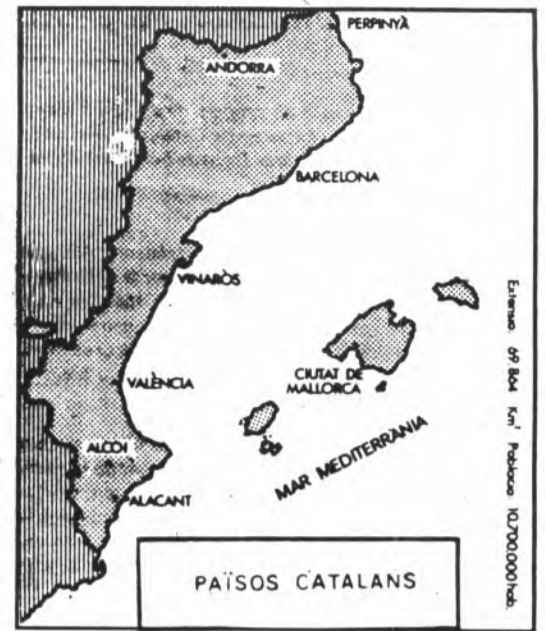

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XIV. NÚMERO 309

15 DE FEBRER DE 1995

PREU: 200 PTS

El dia 24 de gener, a les vuit del vespre, es va inaugurar, per part de les nostres primeres autoritats a la Llonja de Ciutat, una exposició amb més d'un centenar d'obres del pintor mallorquí Joan Fuster (Ciutat, 1870-1943). Aquesta exposició estarà oberta fins dia 5 de març. Aquesta exposició és una ocasió única per veure junts els quadres d'un dels millors pintors mallorquins, que habitualment són a les col·leccions particulars i a col·leccions com la Fundació Barceló, la col·lecció del Consell Insular de Mallorca, la col·lecció del Museu de Mallorca, la col·lecció de l'Excm. Ajuntament de Ciutat, la col·lecció Joan Forteza i Fuster, la col·lecció Joan Oliver "Maneu", la col·lecció de la Cambra Oficial de Comerç i la col·lecció de la família de l'artista. Una ocasió única per admirar tots aquests quadres de Joan Fuster.

Els afiliats i simpatitzants d'UM a Lluçmajor, s'Arenal, Sant Jordi i Campos, juntament amb l'executiva d'Unió Mallorquina, es reuneixen per inaugurar el local social de Lluçmajor, situat a la plaça Major. Hi va haver parlaments de la presidenta del partit, del president local i un soparet a base de productes llucmajorers.

Son les madones i les cuineres del restaurant Opera, de davant Hisenda, a Ciutat de Mallorca. La paella, la fava pelada, els fideus de vermar i el peix al forn són l'especialitat de la casa. Fan menús a 1.300 ptes.

En Ferran Pastor i na Immaculada Lagunas són els amos de la Llibreria Sex, especialitzada en sexologia, del carrer Vallori de Ciutat. Venen tot allò que està relacionat amb el sexe: llibres, vídeos, revistes... en diferents llengües europees i com és natural en la llengua dels mallorquins, que és el català com sap tothom manco quatre botiguers no gaire instruits. També venen llençeria fina i articles eròtics d'aquests que s'empren a les noces i altres festes. Una botiga que convé visitar, ja que sempre s'hi pot comprar qualche coseta que faci més plaent la nostra vida amorosa.

Edició dedicada al centre de Ciutat. Se troba als millors quioscos de Mallorca. Si teniu dificultat per trobar-lo telefonau al 265005 i el vos enviarem cada 15 dies.

XAFARDERIES

• En Canyelles fa cadufos, me comentava l'altre diassa un destacat militant del PP. Mira que amagar que tenia quatre milions de pessetes a **Brokerval**... Aquestes coses no se poden amagar perquè estan escrites i qualche dia surten. I si eren doblers legals, perquè els havia d'amagar?

• En **Damià Sastre**, que és el propietari de la fàbrica làctia Palma Crem de s'Arenal, me comentava estranyat com és que tot un president de Govern, com és en Gabriel Canyelles, té temps per demanar als ramaders mallorquins que no li venguin la llet i la duguin a AGAMA. No comprèn, en Damià Sastre, que el president, a qui té un gran respecte, li faci aquestes coses, quan ell mai ha fet cap lleig.

• En **Sebastià Feliu** ha obert un cafè just devora la Seu, a una casa antiga que fa joc amb la barriada. Se diu "Mayurqa". Despatxa cafès, tes i licors. Els horabaixes hi ha bon ambient de tertúlia.

• **Per Lliure** és el nom d'una revista que ha sortit aquests dies a la Ciutat de Mallorca. Té el nom en català, però està escrita quasi tota en castellà. La venen els marginats, que es queden les cent pessetes que val. D'anuncis i de subscripcions, en té ben pocs, de manera que no sabem com ho farà la directora, Francisca Adrover, per pagar la impremta i les altres despeses que comporta la confecció d'un periòdic.

• Amablement convidats per **Sa Nostra** anàrem l'altre diassa a la possessió de sa Canova, a sa Pobla, on menjàrem espinagada, coca i costelles de xot amb patatò i enciam, tot regat amb un bon vi negre mallorquí. El motiu de la convocatòria era la presentació del Servei de Dinamització Cultural a la Part Forana. A partir d'aquest any 1995, Sa Nostra organitzarà un munt d'activitats culturals als pobles de Mallorca, com es ara exposicions itinerants, activitats musicals, projeccions de cinema, vídeo... De moment hi ha programada una exposició d'endemismes a Ca na Batlesa, a Artà, pel dia 17 de febrer. A Manacor, des del dia 11 de febrer al 26 del mateix mes, una exposició de l'obra gràfica d'Osvaldo Guayasamín a la Torre de les Puntes. A Pollença, dia 24 a les 6 de l'horabaixa al cinema Capitol, hi començarà un cicle de cinema infantil en català amb la projecció d'*Els polissons de l'arca*. Aquesta mateixa pel·lícula es projectarà dia 26 al cinema Alcázar de Sóller. Amb una paraula, que les activitats que s'anaven celebrant al Centre Cultural del carrer de la Concepció de Ciutat, s'aniran escampant arreu de Mallorca a partir d'ara.

• L'inspector Riudavets, l'inspector Romero, dos empleats de telecomunicacions, dos policies secrets, sis guardes civils i el tinent de línia anaren la setmana passada a **Lloseta** i clausuraren la televisió local per ordre dels socialistes obrers espanyols que comanden. El director de la televisió local no se'n va poder avenir que fos necessari tant de personal per clausurar una televisió mallorquina ben bona al-lota que no se posava amb ningú i molt manco amb els qui comanden.

En Joan Baqués és l'amo del restaurant Forn de Sant Joan, a la barriada de la Llonja, a Ciutat. Recomanava l'esqueixada de bacallà, l'escalivada amb anxoves de l'Escala, el conill amb bolets i la pitera de pollastre farcida amb *mousse* de gambes. El preu a la carta és d'unes 2.600 pessetes. Durant l'estiu, és fàcil trobar-hi el príncep Felip i altres personatges de la *jet set*.

• Arran de l'aparició del llibre del nostre col·laborador **Miquel Lòpez i Crespí** *L'antifranquisme a Mallorca*, l'antic dirigent del PCOE, un dels partits comunistes espanyols, Sotero Ortiz Leal, va agredir l'autor del llibre —no devia estar conforme amb qualche cosa publicada—. En Miquel va anar al metge i amb les radiografies de l'agressió va presentar denúncia a l'autoritat. Dia 30 de gener s'havia de fer el judici, però pocs minuts abans de començar, en Sotero Ortiz va demanar perdó, va dir que no ho tornaria a fer i en Miquel, que és molt bon al·lot, el va perdonar. Fent costat a Miquel Lòpez hi havia l'escriptor Antoni Serra, l'escriptora Antònia Vicenç i molts d'amics i parents que se n'anaren decebuts ja que els hauria agradat que es fes justícia. És clar que els escriptors no tenen cera del Corpus, però tampoc es pot anar pels carrers de Ciutat donant bufetades quan qualche cosa no ens agrada. Entre gent civilitzada i entre nosaltres s'empren altres mètodes.

• Passam pels locals d'**INTERMON**, a la Costa de la Pols de Ciutat, i demanam a la presidenta de l'associació, que estava asseguda prop de l'entrada: "Què opinau d'això que a Mallorca hi hagi disset emissores de ràdio per als forasters i cap ni una per als mallorquins?" I què us pensau? Ell no ens volgué contestar. Aquesta gent lluita, i bé que fa, per la gent oprimida d'Àfrica i de Sud-amèrica, però per la gent oprimida i colonitzada de Mallorca no aixequen ni un dit.

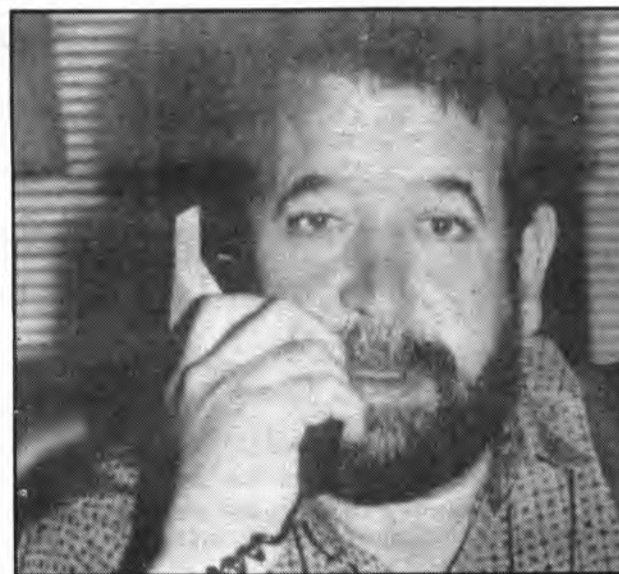
• Comentant l'accident produït per un camió que causà alguns morts a Andorra aquest Nadal passat, els de la TVE donaren la culpa, en part, al fet que les senyalitzacions estaven en català. Quina barra que té, aquest espanyolium!

• Llegim a *El Levante Mercantil Valenciano* la notícia que "Entre los múltiples festejos preparados para celebrar como se merece la boda de la infanta Elena y Jaime de Marichalar, la familia real había incluido una corrida de toros en la plaza de la Maestranza para el día después de la ceremonia. La Casa Real, finalmente, ha preferido suprimir el evento taurino debido a que buena parte de la realeza europea invitada al enlace rechaza este tipo de espectáculos. La familia consideró que sería una falta de respeto a los invitados". Les curses de braus, evidentment, són una manca de respecte, no solament a la reialesa europea. També són una manca de respecte a qual-sevol persona humana amb un mínim de sensibilitat. Són el remanent, allò que queda, de l'amfiteatre romà amb els seus gladiadors i les seves lluites entre persones i animals. És la vergonya de la humanitat que està ubicada a la part més endarrerida i salvatge de l'Espanya castellana. I d'això, la reialesa espanyola, també se n'avergonyeix. Especialment quan té convidats. També se n'haurien d'avergonyir els mini-dirigents del Govern Balear que, per demostrar la seva espanyolitat, durant la temporada estiuenca ocupen llocs d'honor a les curses de braus que se celebren a les distintes viles i ciutats de la geografia mallorquina.

En Fulgenci Hernández és l'amo dels restaurant El Corsario, a la plaça dels Patins de Ciutat. Recomanava les anques de granota i l'ensalada corsari. Els dissabtes, el cus-cus. La mitjana de preu a la carta és de 2.000 pessetes. El menú en val 900.

Gaspar Gregori Simonet i els seus companys guanyaren el primer premi a la gincama organitzada per l'Ajuntament de Ciutat amb motiu de les festes de Sant Sebastià, amb el seu cotxe adornat amb una capsa de fósforos catalans.

Ens trobam amb en Miquel Jaume al seu despatx a Trui Espectacles, prop d'Hisenda i ens conta que la seva empresa pot servir una cinquantena d'orquestres, grups de balls mallorquins, xeremiers, pallassos i primeres figures com en Tomeu Penya, en Xecs Forteza i altres cantautors mallorquins i catalans. Que el particulars li demanen tota classe d'atraccions per a comunions, bodes i congressos. Els ajuntaments són bons clients, i la majoria paguen a excepció del de Santa Margalida que li deu 23.700.000 ptes., el de Manacor més de cinc milions i el de Ses Salines que també passa dels tres milions. Afortunadament alguns d'aquests batles malpagadors no se presentaran a les eleccions del mes de maig, ens comenta en Miquel Jaume.

L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Col·laboradors: Jaume Sastre i Font, Mateu Sastre i Joan, Joan Estades de Montcaire i Bisbal, Climent Garau i Salvà, Tomeu Martí i Florit, Miquel Lòpez i Crespí, Miquel Julià i Prohens, Joan Quetgles, Jordi Caldentei, Jaume Tallaferró, Encarna Parreño. Depòsit Legal: PM-473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfon, contestador, fax: 26 99 41. Telèfon, contestador: 26 50 05.

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
 SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
 Graduam i adaptam lentilles
 Per la compra d'unes lentilles li regalam un altre parell d'iguals.
 Ulleres de sol i graduades
 Tif.: 72 14 25

Què passa amb Nova Acròpolis

Des de fa un temps, els mitjans de comunicació, han vessat múltiples opinions envers l'Associació Cultural Nova Acròpolis, envers els seus fins i activitats, envers el que en realitat són o no són, i en aquestes altures a ningú se li escapa que quasi totes aquestes informacions van sempre ben provistes de sensacionalisme, morbo, declaracions escandaloses i greus acusacions (algunes gravíssimes); i tot això en un clar intent de manipular l'opinió pública dels ciutadans, sembrant en les seves consciències un fort sentiment de rebuig, por, indignació i alarma social contra Nova Acròpolis, a la vegada que s'intenta destruir la imatge pública d'aquesta associació.

Doncs bé, creim que ha arribat l'hora que els ciutadans mallorquins coneguin algunes dades interessants sobretot aquest assumpte, que els mitjans de comunicació no s'han pres la molèstia de publicar i que, per tant, són ignorades per l'opinió pública.

Començarem per fer-nos algunes preguntes interessants, ja que malgrat l'afany de manipulació dels mitjans de comunicació i el continu bombardeig informatiu al qual diàriament ens veim sotmesos els ciutadans, com a filòsofs creim en la capacitat de tot ésser humà per reflexionar, fer-se preguntes i arribar a les seves pròpies conclusions, si disposa de la suficient informació (no desinformació).

1. Per què aquestes onades d'atacs contra Nova Acròpolis es produeixen sempre en moments de precampanyes electorals i arriben a la seva màxima intensitat en plena campanya política?

2. Per què l'opinió pública tan sols coneix de Nova Acròpolis el que publiquen i declaren els seus detractors i enemics?

3. Per què cada vegada que els representants de Nova Acròpolis es presenten als mitjans de comunicació per expressar la seva opinió, o per donar a conèixer la seva tasca i activitats, se'ls diu que tenen prohibit publicar res de Nova Acròpolis? I quan se'ls demana el perquè, responen uns i altres que són ordres de dalt!

4. Si l'Associació Cultural Nova Acròpolis és tan perillosa, delictiva i corrupta com pretenen alguns, com és que du vint-i-dos anys a Espanya realitzant les seves activitats culturals, artístiques i humanistes al centre de les ciutats, amb els seus locals oberts al públic?

5. En un país com Espanya, en el qual s'estan provant delictes i es processa penalment personalitats i entitats poderoses, com és que els Poders de l'Estat (policia, jutges i autoritats) no han pres mesures contundents contra l'Associació Cultural Nova Acròpolis?, és que som més poderosos que el Banc d'Espanya o que l'extinta Rumasa?, o no serà que tota aquesta campanya contra Nova Acròpolis és una gran mentida orquestrada i planificada?

6. Per què els articles contra Nova Acròpolis es

remeten sempre a una única font d'informació, la dels coneguts "Experts en Sectes"? D'on s'han tret el títol d'"Experts"?

7. A qui beneficien aquestes campanyes anti-sectes, amb els seus respectius llibres, publicacions, publicitat en programes, congressos, etc., i per què hi ha alguns desprogramadors processats en diversos Estats per greus delictes i alguns cercats per la policia?

8. Qui s'amaga darrera d'aquestes organitzacions anti-sectes? (a l'Edat Mitjana s'anomenaven inquisidors), qui els va fundar i/o va ajudar en la seva organització?

9. A qui beneficia que es destrueixin, o simplement que no prosperin, tot tipus de grups no governamentals que proposen noves idees, camins i alternatives davant la crisi de valors que travessa la Societat Moderna i dels quals, molts pocs, són en realitat de caràcter perillós o delictiu?

10. Si Nova Acròpolis no és el que diuen els seus detractors, per què no fa alguna cosa per defensar-se?

Pel que fa a això, anem a veure algunes dades interessants:

A) Un dels més grans diaris del país (en la seva edició per a Balears) acusà indiscriminadament Nova Acròpolis basant-se en l'opinió dels "experts", i en aquests moments té interposada una querrela criminal, i s'han d'enfrontar a acusacions molt greus de calúmnies i injúries, tant penals com civils.

B) Una de les més importants cadenes nacionals de TV també va acusar Nova Acròpolis de quantes barbaritats i aberracions va voler (per suposat basant-se en l'opinió dels "experts") i també es troba a l'actualitat en ple procés de querrela criminal als tribunals, així mateix amb possibles responsabilitats de conseqüències molt greus.

C) El president d'una associació anti-sectes de Mallorca també es basà en l'opinió dels "experts" per acusar i injuriar Nova Acròpolis. En el període que va d'agost del 1993 fins a desembre del 1994, Nova Acròpolis ha tingut amb aquest senyor 9 processos als tribunals de Palma de Mallorca, en els 9 judicis la sentència ha estat favorable a Nova Acròpolis. Aquest individu té acumulades 4 sentències condemnant-lo per injúries, insults i amenaces, i actualment té pendent un procés penal als tribunals de Palma de Mallorca, pel qual ja ha hagut de depositar una fiança de mig milió de pessetes.

D) Sobre aquestes fonts d'informació dels anomenats "experts", que sovint solen fer referència a certs informes del Parlament Europeu i de la Comissió del Congrés dels Diputats per avalar els seus atacs contra Nova Acròpolis, hem de puntualitzar el següent:

1. El va crear, en efecte, una comissió interministerial per a l'estudi de les sectes que, després d'un parell de reunions, es disolgué per la impossibilitat

d'adoptar cap iniciativa.

2. Posteriorment el Congrés dels Diputats realitzà un informe sobre les sectes a Espanya, que fou aprovat el 2 de març de 1989, a l'esmentat informe **Nova Acròpolis no s'anomena en cap de les seves línies.**

3. Al Parlament Europeu no existeix cap comissió de investigació que tingui resolucions on s'anomeni o qualifiqui l'Associació Cultural Nova Acròpolis ni de secta, ni de neonazi, ni de cap altra cosa, simplement no hi ha cap resolució que mencioni o qualifiqui Nova Acròpolis, i esment també la notícia publicada al diari *Las Provincias* amb data de 19 de juliol de 1993, informant de l'embargament dels béns de Pilar Salarullana, decretat pel jutge de Logronyo, a causa també, d'una querrela criminal interposada contra ella.

Com a conclusió: mentir, calumniar, injuriar i acusar és molt fàcil, ho pot fer qualsevol, fins i tot el poca-vergonya més groller, però a l'hora de la veritat el que volem són "proves" i "fets" i no les "presumptes opinions" dels "presumptes experts" de "presumpta reputació" i encara més "dubtosos interessos".

És evident que jugar a inquisidor, (encara que resulti divertit i lucratiu), basant-se en rumors i opinions, és un joc perillós que pot dur a greus conseqüències, ja que tota persona té dret al respecte de la seva honorabilitat, imatge i dignitat, tal i com garanteix la Constitució en el nostre Estat de Dret.

Desig que totes les dades aportades serveixin per clarificar tot aquest assumpte, però per si hi hagués dubtes, ho diré una vegada més amb claretat: **Nova Acròpolis és una Associació Cultural de caràcter filosòfic i humanista, no som de dretes ni d'esquerres ni molt menys encara dels extrems, no tenim interessos polítics, ni tampoc religiosos; Nova Acròpolis és un projecte cultural obert, que homes i dones de totes les races, religions i classes socials, estam construint dia a dia amb la nostra millor bona voluntat i coratge, un projecte que ja és una realitat a més de cinquanta països del món i que mai hauria estat possible edificar-ho damunt basaments tant absurds i irracionals com el racisme, la intolerància i el sectarisme.**

Vull fer, en nom propi i de tots aquells ciutadans que conformam l'Associació Cultural Nova Acròpolis de Mallorca, una crida al seny i a la prudència dirigida a tota la societat mallorquina i especialment als professionals de la informació, ja que és lamentable que les persones hagin d'arribar a certs extrems jurídics per defensar una dignitat i unes llibertats que més enllà que ho garanteixi la Constitució, pertanyen per dret propi a tot ésser humà, des del seu naixement.

Crec que avui dia ens fa falta molt més diàleg i menys discussions, més cultura i menys desinformació, més sentit comú i menys prejudicis, més tolerància i menys odis irracionals... I sobretot més bona voluntat, i tot això sí que depèn de nosaltres. **Javier Vilar, Dtr. Nova Acròpolis a Mallorca**

Aquest periòdic està realitzat amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos
Tlf.: 20 73 62 (5 línies)
Fax 20 40 29
07003 Ciutat de Mallorca

TENNIS

SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini golf
Petanca	Tennis Taula
Cir. Footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Somtimes - Palma de Mallorca

SERVICIO OFICIAL **OPEL**

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES) Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

Projectes nacionalitzadors i espanyols d'esquerres

El projecte de vertebrament de l'Estat espanyol no és nou —ja en teoritzà Ortega y Gasset—, però és ara quan la "identitat espanyola" intenta una (re)nacionalització eficaça a tot l'Estat. Es tracta(ria) de la "nova Espanya", plantejada pel PSOE i destil·ladora d'un nacionalisme espanyol vestit de progressista, modern i democràtic —de fet, el partit socialista governa perquè té un projecte nacional espanyol—. Aquest projecte espanyol és un projecte comú (de vida en comú) per a tots els territoris de l'Estat, un projecte vàlid "de Girona fins a Cadis", en paraules del president del Govern espanyol. D'això, en diuen igualtat (i llibertat i fraternitat), quelcom propi del model jacobí. En justícia ho hem d'anomenar *uniformisme*.

Un aspecte que explica prou bé aquest uniformisme impositiu és la *solidaritat*, dirigida com un instrument d'integració espanyola i d'anul·lació dels nacionalismes perifèrics (titllats de medievals i exclouents pel nacionalisme espanyol). "*España, un compromiso de solidaridad*", afirmen. Així entesa, aquesta pretesa solidaritat produeix nombrosos conflictes interterritorials entre les diverses "autonomies", i motiva la subsegüent intervenció arbitral de l'Estat, que en resta sempre aparentment innocent. És així com, maquiavèl·licament, es produeix un reforçament del poder central. Com va dir un ministre de la UCD: "*España necesita la cohesión social que tiene Cataluña*".

Durant la dictadura el poder actuava segons li convenia i distribuïa al seu albir la societat civil. En la democràcia, l'Estat deixa d'actuar sobre la societat civil, ja ensinistrada i viciada per la dictadura, i la deixa fer perquè actuï i faci, en definitiva, segons li convé en aquell moment. L'estratègia del Govern balear del PP és exactament la mateixa —n'hi ha prou amb fixar-nos en l'àmpliament discutida *ordre del català*, que suposa l'abandonament de la llengua catalana en el pou de la inèrcia social—.

El nacionalisme espanyol és l'intent de convertir un conjunt de nacions en una única nació, un únic projecte nacional. Aquesta nacionalització significa engrescar tota la societat civil en el projecte nacional de l'Estat espanyol. Aquest és el seu entestament, una altra cosa és que aquest projecte pugui fer-se creïble i eficaça.

Tot enfilant aquestes notes em vénen a al memòria unes paraules de Manuel Azaña que, poc més poc manco, eren aquestes: "*Una persona de mi conocimiento asegura que para la afirmación de España es necesario bombardear Barcelona cada cincuenta años*" —i ja que hi som, no fora sobre recordar que l'ínclite estadista republicà afirmava que era "*español hasta las cachas*"—. José Negrín també féu declaracions semblants, i Julio Anguita, com ja sabem, no se'n va gaire lluny. Al capdavant, no hi ha res que s'assembla més a un espanyol de dretes que és un espanyol d'esquerres. **Andreu Salom i Mir**

Manifestació contra l'Ordre Rotger

Tots sabem que el conseller de Cultura del Govern Balear, Bartomeu Rotger, va aprovar un decret que afavoreix l'ensenyament total en castellà. Automàticament, l'Obra Cultural Balear, ERC, PSM, PSOE, UM, els Verds, els departaments de Filologia catalana i Lingüística de la UIB, sindicats de l'ensenyament i unes quaranta entitats s'hi varen oposar omplint pàgines de diaris, un miler de persones es varen agombar dins el Teatre Principal en un acte de protesta organitzat per l'OCB; fins i tot el Consell Insular de Mallorca va declarar contra el conseller, però tot això no va esser suficient perquè Rotger es plantejés canviar l'Ordre sobre el català a les escoles (que seria més encertat anomenar "Ordre sobre el castellà a les escoles").

Després d'estar tot un mes suplicant sense ser escoltats, l'OCB, juntament amb la Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Balears, STEI, UGT, etc, van portar l'Ordre Rotger als tribunals. I d'ençà d'aquest esdeveniment tots hem esperat en silenci, la premsa no ha tornat a dir res sobre el cas.

Rotger s'ha quedat tot solet defensant infantilment la seva Ordre, "és meua", "és meua", sembla que diu; i com que és seva només ell pot jugar amb ella. Un joc molt perillós; de là mateixa manera que un *spot* deia "*Todos contra el fuego*" en uns moments que el foc representava un perill per als nostres boscos, n'hi podria haver un de paral·lel que digués "Tots contra el PP", per conscienciar la gent del perill que representa el PP per a la cultura. Exacte: "**conscienciar**". Això és el que s'ha de fer, conscienciar la gent, fer entendre que el PP (amb Rotger al capdavant) ens està cremant la nostra llengua. Però les flames poden esser molt traïdores, basta una bufada de vent per fer que canviïn de direcció, ja veurem en un futur qui es cremarà.

Aquesta bufada de vent que ens falta, només la tindrem si "conscienciam" els que confien en el PP; han de saber que el català, a les Illes, ho té cruu: segons dades del MEC a les Balears, un 67% dels alumnes rep l'ensenyament només en castellà, i a Palma la xifra puja fins a un 76%. Només faltava que, estant en una situació tan crítica, a sobre ens imposin una ordre segons la qual ensenyar en català no és

obligatori a les escoles, una ordre que permet el 100% d'ensenyament en castellà.

No podem permetre de cap de les maneres que ensenyar en català no sigui obligatori, no són moments de callar. El BEI (Bloc d'Estudiants Independentistes), sindicat estudiantil que té com a camp d'acció quasi totes les universitats dels Països Catalans i que a poc a poc es va estenent pels instituts, ha estat qui s'ha decidit a organitzar una manifestació contra l'Ordre Rotger. Aquesta mobilització acabarà amb un manifest dirigit al conseller i firmat per tota una sèrie de partits polítics, associacions, entitats i universitats, no només de les Balears, Catalunya i Espanya, també d'altres països europeus i fins i tot d'àmbit internacional. El BEI, amb el suport també de la Plataforma de joves de Mallorca per la llengua, l'Ateneu 31-D i sindicats d'estudiants universitaris, demana que s'imposi un 50% mínim obligatori en cinc anys d'ensenyament en català. Així, cap llengua no discrimina l'altra; així com estan les coses actualment, la igualtat és la justícia.

La campanya contra Rotger porta el lema d'"**amb Rotger, una passa enrera**"; s'han organitzat conferències als instituts (també una a la UIB), on s'hi repartiran fulls informatius amb l'objectiu que els joves estiguin assabentats de l'Ordre Rotger i de l'amenaça que suposa. Però aquesta manifestació no és només per a estudiants, hi pot anar (i hi hauria d'anar) tothom. Aquest article ha estat escrit per avisar de la manifestació i per demanar solidaritat i ajuda.

La Manifestació serà el divendres 3 de març, partirà de la font de les Rambles a les 11 del dematí i acabarà davant la Conselleria de Cultura. Aquesta vegada la llengua us necessita, no hi podeu faltar. **Carles Hèctor Hernández i Vicens**

Un rabiós culpable

O potser hauria de dir que som un culpable rabiós?

Si cada mort a Txetxènia, Uganda, Bòsnia... em cau a damunt com una llosa... el pes és insuportable.

Dic jo. Si un cervell va inventar l'atòmica, un altre cervell pot anul·lar aquesta potència (com allò que diu "un clau treu un altre clau"). Això era abans; ara, amb un poquet d'oli ja n'hi ha prou perquè tot sigui democràtic... ja torn a desbarrar (deixem-ho, tornem als fets).

És un fet que no tenim avui un govern mundial que li estiri les orelles a Ieltsin; això és un fet. A uns Ieltsins més bojós que jo, però que tenen uns botonets per jugar...

Un govern mundial que no tenim, que estalviaria els centenars de milers de morts actuals (i que en la immensa majoria són innocents), que disposen dels botonets... Això seria una garantia per a la població mundial, encara que ja dubt si aqueixa població mereix esser salvada. (Perdó, ja desvariï una altra vegada).

És un fet que som culpable, en més de deu anys... només he sabut trobar un Mateu Joan i Florit, un ESTEL... (molt poc per una empresa d'aquesta envergadura, *mea culpa*) per expressar unes idees vàlides.

Un govern mundial que no tenim... Tota la culpa és meua? Uns centenars de milers de morts... Tots a la meua esquena? Les grandioses papereres democràtiques no han de suportar ni tan sols un d'aquests cadàvers? Jo deman... I i plegam ja? **Josep Casalta Casesnoves**

L'ESTEL
de Mallorca
El diari dels mallorquins

Necessitam promotors i promotores de l'ESTEL als diferents pobles i ciutats de Mallorca i de la resta dels Països Catalans. Telefonau al 971 - 26 50 05

Florancia
ART FLORAL

San Cayetano, 13
Teléf. 71 09 09
B. Sta. M^a del Sepulcro, 3
Teléf. 72 23 30
07012 PALMA DE MALLORCA

Còctels molotov contra la dictadura

Miquel Lòpez i Crespi

Vaig conèixer Àngel Calderón, que després fou regidor del PSOE a l'Ajuntament de Palma, quan, amb la seva dona, militaven en el partit de "el Sordet", el PCI (l-p). Parl del Partit Comunista d'Espanya (línia proletària), una escissió del PCE(i) a conseqüència d'haver-se convertit aquest darrer en PTE (el grup de Miquel Tugores). Blasmaven tothora contra el PTE, acusant-lo de "revisionista". Àngel Calderón vivia aleshores a Son Cladera, en un piset que els havia deixat la mare de la dona. La jove parella no tenia mobles. Empraven caixons buits de fruites que feien de taula o de cadires, segons les necessitats. Ell treballava en feines ocasionals, molt sovint de pintor de parets. Emblanquinava. Sovint portava les mans escaldades per la calç. Entre els grups estalinistes, tenir calls a les mans, quan s'encetava una discussió política, era tenir el 99% de raó en el debat. "El proletariat no pot equivocar-se mai. L'instint de classe ho determina així", sentenciaven, cofois amb llur congènita saviesa.

Mai vaig ser membre del PCI (l-p). A vegades, per alguna activitat concreta, havíem de coordinar actes - pintades, repartides d'octavetes - i ens trobàvem o col·laboràvem. Particularment els de "línia proletària" em tenien cert respecte per allò del meu origen proletari. Tot canvià quan, a començaments de l'any 1972, en Llopart, membre d'alguns jurats literaris on havia presentat llibres de narracions, m'atorgà -entre d'altres guardons més o manco coneguts- el Premi de Narrativa "Llorenç Riber". Més endavant, en Toni Serra, que havia engegat la Col·lecció Turmeda, m'editaria l'obra sota el títol de "A preu fet". Els membres del PCI (l-p) consideraren allò com una espècie de traïció al poble treballador. Entre ells havia assolit la "categoria" d'"amic del partit". Per tant, quasi em consideraven dels seus. Que un comunista participàs en el que anomenaven "cultura burgesa"! Aquells homes no es fixaven ni en els continguts ni molt manco en la forma. El primer conte de "A preu fet" era precisament un homenatge a la lluita per la independència del poble irlandès. Era igual. Havia comès el "gran pecat" d'editar un llibre, i no un pamflet dogmàtic il·legible a l'estil d'allò que ells estaven acostumats a llegir. Això era suficient per a atacar-me i desprestigiar-me davant els militants i simpatitzants. El Secretari General em digué que a l'URSS de Stalin allò m'hagués costat un tret al clatell o vint anys de treballs forçats a Sibèria. Ben cert que ho sabia! Com si no conegués la història, el destí tràgic d'escriptors bolxevics com Bàbel, Meyerhold, Maiakovski -que s'hagué de suïcidar- i tants d'altres! Mai no ens entenguérem amb els membres del PCI (l-p). Llevat les quatre consignes que els arribaven de Barcelona (on tenien la direcció) i alabar contínuament els èxits de la "construcció socialista" a l'URSS estalinista i a la Xina de Mao, no tenien cap altra idea dins del cap. Però a començaments del setanta, just acabat el meu servei militar, hi havia pocs grups revolucionaris constituïts a les Illes. El PCE de Carrillo continuava feinejant en les catacumbes. No el trobàvem per part ni banda i era qüestió d'anar accentuant la lluita contra la dictadura.

Més endavant arribaren de Menorca alguns militants de "Lluita de classes" (organització amb certa implantació a Maó i Ciutadella i que després s'uniria al PTE) i altres del "Qué hacer?" i "Comunismo", amb relativa força a les barriades obreres de Barcelona. Aquests darrers eren soldats que feien la mili al CIR, prop de Son Dureta. Es muntaren algunes trobades per a veure el que es podia fer per a lluitar contra el feixisme. Ens solíem reunir els diumenges, en el bosc, sota el pins, rere el cementiri de sa Vileta, deixant com

de costum, situats a llocs estratègics, companys que feien el servei de seguretat. Organitzàvem les excursions com si fóssim grups cristians que anaven a dinar sota la pineda. Alguns portaven guitarres i cantaven cançons de Raimon i, amb veu més baixeta, les de la guerra civil i els himnes del proletariat mundial (La Internacional i La Varsovia -"A les barricades!"-, en la seva versió catalana). Els que eren casats hi anaven amb la dona i els fills menuts, per a dissimular encara una mica més.

Moltes de les "propostes" eren, evidentment, irrealitzables. Hom, que ja havia llegit "L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme", copsava tota la veritat de les paraules de Lenin, fent referència a grups que volien ser més revolucionaris que els bolxevics. La teorització de la lluita armada per a acabar amb la dictadura franquista, la creació de "comandos" especials per a respondre als crims que es cometien contra el poble, eren les qüestions prioritàries del debat. Particularment m'interessava tot el que fes referència al contacte d'un partit d'esquerristes amb els treballadors, amb la necessària revolució cultural i la formació dels quadres comunistes, però mai no es tractaven aquests problemes. Les qüestions culturals o de defensa de la nostra llengua, els debats damunt els Països Catalans o la necessitat de destruir l'estat opressor espanyol per a poder començar, de veritat, la revolució, eren tractats de "burgesos" i no arribàvem enlloc.

Una vegada discutíem sobre la necessitat de colpejar la principal font d'ingressos de la dictadura - el turisme-. Era evident un cert enriquiment de certs sectors populars mitjançant l'arribada massiva d'estrangers a les Illes. Allò, segons el PCI (l-p) portava a un "aburgesament i pèrdua de consciència de classe" dels obrers, que calia combatre. Els arguments emprats eren molt simples: com més pobresa hi hagués a Mallorca, més possibilitats revolucionàries. Com més diners cobrassin els treballadors, més es decantarien de la banda de la burgesia i el capital. S'arribà a tractar la possibilitat de posar bombes a la torre de control de l'aeroport. La idea bàsica d'aquells il·luminats ultra-esquerranistes era fer quelcom de semblant al que ara fan els integristes islàmics a Egipte: aconseguir una reducció dràstica del nombre de visitants que arribaven a Mallorca, i, alhora, anar creant les bases del futur "Exèrcit Popular". La dictadura del proletariat vindria després, una vegada s'hagués estès la lluita armada contra el feixisme per tot l'estat.

Sempre discutíem. Les reunions esdevenien interminables. Tot se n'anava en paraules i més paraules. En el fons no hi havia cap possibilitat pràctica de portar endavant aquell embalum. Els reclutes del "Qué hacer?" i "Comunismo", malgrat diguessin que sí a les propostes més agosarades, no volien acabar en un consell de guerra i executats com Julián Grimau. El màxim que arribàrem a acordar unitàriament fou iniciar la pràctica d'uns exercicis d'autodefensa en vistes a les futures manifestacions que convocarien els partits. Allò no semblava tan utòpic com altres propostes. Era evident que la dictadura continuava assassinant manifestants, i no era qüestió d'anar a un enfrontament amb els "grisos" amb les mans buides.

Durant un parell de diumenges practicàrem amb còctels molotov. Omplien ampelles de cervesa amb benzina i sabó en pols. El sabó era un element bàsic de la primitiva arma! Si s'aferrava a les rodes d'un vehicle de la Social o de la Policia Armada podia fer cremar el cotxe. No en diguem, si un membre de les forces repressives que hagués ferit un manifestant, era tocat per tan diabòlic producte! Hom podia imaginar

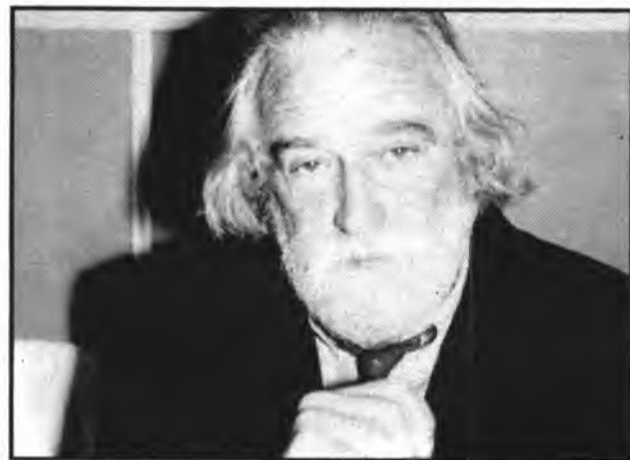
que sofriria el mateix que havien sofert els milers de guerrillers assassinats per la dictadura en la postguerra, o els treballadors i estudiants torturats per les forces d'"ordre públic".

Un dia, emperò, quasi tinguérem un accident mortal. "El sordet", del PCI (l-p), en llançar uns dels còctels contra una pedra, no se n'adonà i, a causa de no haver posat bé la metxa que feia de tap, el líquid inflamable li prengué pels calçons. Ens entrà un pànic ferest. El pobre home començà a cridar desesperat mossegat per les flames. Per sort havíem portat un parell de sifons per al dinar i poguérem aturar el foc abans que l'assumpte esdevingués irreversible. No record que tornàs mai més a les pràctiques de llançament de còctels molotov.

Aquests foren tots els intents de portar "la lluita armada contra la dictadura" a Mallorca, a començaments dels anys setanta. Més endavant els companys de "Lluita de Classes" tornaren a Menorca (uns a Maó, altres a Ciutadella), i quan els vaig tornar a veure ja eren "respectables" revolucionaris del PTE integrats a l'Assemblea Democràtica al costat d'en Miquel Tugores. Els reclutes, potser s'atemoriren de bon de veres, i tampoc no els vaig tornar a veure. Alguns membres del PCI (l-p) continuaren amb les activitats clandestines i més tard els vaig trobar a les reunions que feiem tots els partits d'esquerra al local de l'Associació en Defensa del Poble del Sàhara. I anys més tard molts militaren activament en els Grups Anticolonialistes de les Balears, una organització que, tot escrivint en un mallorquí macarrònic ple d'errades ortogràfiques, rebutjaven la normativa catalana, dient que "els catalans també eren uns imperialistes que volien sotmetre a Illes, igual que els espanyols".

A en Pau García (nom de guerra d'un dels responsables d'aquest grup estalinista) encara el trob sovint, ja sense la barba d'aquella època, portant la seva filla a un col·legi de prop de casa, a la barriada de Bons Aires, carrer de Blanquerna. Passa al meu costat i fa de no conèixer-me. Potser per a no recordar els anys de disbauxada revolta antifranquista.

El cert és que mai cap dels ocasionals companys dels "Comitès de Defensa Antifeixista" entrà a militar a l'OEC. Ens consideraven trotsquistes i, per a ells, el trotsquisme -com ho fou per al PCE durant molts d'anys- era pitjor que burgesia o el feixisme. En això coincidíem: nosaltres també consideràvem l'estalinisme com la pesta que havia desfet la Revolució d'Octubre i enfonsat en el fang el moviment obrer internacional.

En Ramon Moragues és el director gerent de People, feina temporal. Un gran producte per als empresaris que, d'aquesta manera, tenen personal quan el necessiten i el temps que el necessitin. També és bo per als obrers, que troben feina, encara que sia temporal, i si va bé queden fixos a l'empresa.

EMPRESARIS!

Si us anunciau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

Mil vuit-cents vint-i-cinc dies dedicats plenament a la cultura

El Centre de Cultura "Sa Nostra" celebra el seu 5^è aniversari, al llarg d'aquests anys la nostra màxima preocupació ha consistit a donar suport i potenciar la cultura, oferint una programació diària que inclou exposicions, concerts, projeccions, conferències... Cinc anys en què, sens dubte, hem contribuït al benestar cultural dels ciutadans de Palma.

5
A N Y S
1989 desembre 1994

"SA
NOS
TRA"

Obra Social
i Cultural

He vist l'oprobri del meu poble

Telefonant a un hospital, per a informar-me de l'estat d'una pacient, en demanar l'hab. n. tal, una veu femenina em diu: ¿iCómo!? En dir-li el n. de l'habitació en castellà, com renyant-me perquè li havia parlat en la nostra llengua i com si jo tingués obligació de saber que, a aquell hospital fins a la "Una i media" no poden comunicar, m'ha posat molt, però que molt trist, veure que sí, la nostra llengua, no sé si acabarà prest o què, sí, és humiliada al seu propi territori, no té dret a alçar la veu. I aquest és un cas entre mils. A

Ses Salines, a Ses Salines, fan les esqueles en castellà. A Ses Salines i a Felanitx, la major part dels alumnes fan els treballs en castellà. Em pareix que els actuals governants autonòmics, se'n ben foten de la nostra llengua. Estic ben convençut que una bona part dels que actualment viuen a Mallorca, estrangers, espanyols i mallorquins, és aquest un problema que, ni tan sols se'l plantegen. Van, al fàcil, uns; al seu, els altres i al seu, hi pos especialment, els que, fa segles, fa segles, prediquen a tot el món, la noblesa i les glòries dels *Caballeros nobles, Hídalgos, Caballero español y cristiano. Un español és un gran caballero* mentre no es tracti de cap llengua no castellana a dins el territori *español*. Ara, en tractar-se de català, basc o gallec, automàticament, en el 9 mil 9 cents noranta nou de casos, la *hidalguía* desapareix. I jo em pregunto: però, per què?! És gelosia perquè no han aconseguit aniquillar les llengües no castellanes?

És imperialisme pur? Perquè, amb l'ONU amb la mà, amb el Concili amb la mà, amb el sentit més elemental de justícia i de sentit comú, això és totalment inaguantable.

Eils, han d'ésser fidels a la seva llengua i nosaltres... no!!!!???

Però, què és això?!

Mallorca, desperta.

Mallorquins, uniu-vos.

Fèu-vos respectar dels espanyols i dels mallorquins traïdors, venuts, mals fills de sa mare que està ben malalta i ara que està malalta l'abandonen.

Mallorquins, uniu-vos, per favor!

I, espanyols, donau-vos exemple de la vostra *hidalguía*, deixant-nos en pau, deixant-nos ésser nosaltres mateixos.

...*y cristiano*". Dic això, perquè, ni els capellans ni els Bisbes espanyols han assumit el Concili, en aquest punt i no accepten que no parlem castellà. No ho accepten. A Madrid, a un edifici religiós de La Latina, any 1979. Dins una saleta, hi havia, potser, una quinzena de capellans. Sortí el Dr. Puigvert a la tele. Un diu "¡Este acento!". Jo responc tot d'una: *Cada uno habla como es*. Mai no he sentit cap foraster que protesti de l'accent d'en Guerra o d'en González i no en tenen ells, d'accent?! Vaja! Però, no són catalans i com que no són catalans els ho perdonen.

A Roma, entre capellans espanyols. Al menjador hi havia moltes reaccions tristes pintoresques, cursis i ridícules en contra de les llengües no castellanes, i són capellans i joves... Fa llàstima la part d'Espanya que sols sap castellà. Fa llàstima quan es tracta de respectar les llengües no castellanes. Volen la unitat d'Espanya, però, matant tota cultura que no sigui la seva, només la seva i sols així com ells l'entenen i no em digueu que exager.

El trist és que la majoria de mallorquins davant això... bluf!!! Vénga la pisseteta, vénga la pisseteta i tot el demés a ca una...

Trist, trist, molt trist.

PERÒ... NO HE SENTIT EL SEU CLAM.

Ses Salines. 8 novembre 1990

(Nota de 1994: I ara... més greu encara!)

Jaume Serra.

D'avui endavant

HORARIS:

Dimarts, dimecres i dijous a les 20,30h.

Divendres a les 22,30h.

Dissabtes a les 10 i a les 22,30h.

Diumenges a les 19h.

Dilluns, descans.

Festius i dissabtes de festa, consultau a taquilla.

Horari de taquilla i reserva a partir de les 17,30h. TEATRE PRINCIPAL 72 55 48 - 71 33 46

VENDA DE LOCALITATS ANTICIPADES AMB 3 DIES D'ANTELACIÓ

PREU ESPECIAL per a grups de la 3ª edat TRUI Espectacles Srta. Mª Antonia 72 16 74 - 5

Cada dia en el Teatre Principal

COMPANYIA Xesc Forteza PRESENTA

CONTINUA S'EXIT

Sha acabat les blòqui!!

3.er MES D'EXIT !!

Consell Insular de Mallorca

L'Obra Cultural Balear d'Inca va clausurar amb un sopar les festes celebrades amb motiu del XX aniversari de la entitat. A la fotografia d'UH veim els quatre presidents que ha tengut l'Obra

Oh, joventut mallorquina!

Climent Garau i Salvà

No existeix sa passió dins sa nostra humanitat, el moment mos ha arribat de gran devastació. Culpa sa religió, que sa creença ha ficada, sa gent viu tota ofuscada escoltant es fals sermó.

El qui predica anirà, a seva conveniència, defensant seva existència per no haver de penar, que res li pugui mancar a dins es curs de sa vida, si té allò que desitja, de què se podrà queixar?

Tothom va contra aquell arbre que Déu mos deixà plantat, va dir: "sa humanitat, *dispondrà de tota branca*". "Ne contarà alabança, de son fruit tant saborós, el mirará tot gojós, el cuidarà amb constància."

Aquell esforç que es va fer per aquell arbre cuidar a poc a poc s'oblidà, abandonat romangué. Cap carícia avui no té de una dolça mirada, sa rama seca ha tornada, la duen an es llenyer.

Aquest final ha tengut s'home que tant va lluitar, quan de molts d'anys carregà, de cap fill ha estat volgut. Un avís ell ha rebut de dur-lo a sa residència, li han feta sa sentència per trobar-lo molt feixuc.

S'obra del gran creador, que ell un dia poblà, mos regalà la gran mar que mos causa sensació. Si s'empunya el poblador a destruir lo creat ell no veurà el resultat, seguirà sa tradició.

Oh, digníssima joventut!, de tu, glòria s'esperava. Has estat com fruita d'arbre que de podrida ha caigut. Aquell ramal tan robust, que tanta força duria, ningú dels vells pensaria sofrir un tan gros disgust.

Jo me vaig sacrificar treballant de nit i dia, confiança amb tu tenia, tot l'esforç vaig afrontar. M'afuixava de menjar perquè tu mai no patissis, eren grosses ses delícies que de tu vaig esperar.

Vida de trist pelegrí, treballant la nostra terra, anava aferra qui aferra, a tot ho vaig resistir. Esperava jo tenir merescuda recompensa, de tu reb jo gran ofensa que me causarà morir.

A tu mai no te'n faltà, de mi, a tot moment s'ajuda, tant lleugera com feixuga sempre la vares trobar. Es duro pel teu gastar, ben vestit a lo senyor, es *gasto* des professor en cap moment te mancà.

El meu pensament anava com aquell arbre sembrat, cavat i també abonat que molt se desenrotllava. En el seu dia donava una fruita preciosa, molt dolça i agradable, que el paladar acontentava.

Essent fill del natural lo mateix esperaria, molt dret a ell criaria amb ramatge general. És diferent lo carnal, del producte de la terra? Li han moguda sa guerra, d'*abandono* general.

Sa terra no se mereix es *despreci* que li han dat, sense haver comès pecat sofrir un càstig com aquest. Amb molt silenci sofreix sa més grossa impertinència, posa tota resistència, no renega del que és.

De dins ses fonts de sa terra ha sortit sa plata i s'or, ferro i platí és molt bo, com cobalte per fer guerra. Es químic tot ho respecta, fa moltes *aleacions*, ha tret les conclusions: qui té riquesa governa.

Es petroli fa marxar sa màquina que funciona, aquesta n'és una forma que bé se pot demostrar. De dins terra sortirà aquest líquid preciós, avui fa molts de favors, satisfà qui el tendrà.

Cap moment renegarà, sa terra de produir, a sa humanitat servir, lo que el Creador dotà. Cap moment s'oblidarà lo que de fet ha vengut, un esperit molt absurd, que tot ho va destrossar.

Sa Nostra?

Ja no és SA NOSTRA, és sa seva, sa del Partit Popular. Els seus posa, els altres lleva; en un combat sense treva Sa Nostra intenta copar.

Voleu saber la darrera? Dels pobres amb els doblons Son Fuster, quina gastera!, comprà per set-cents milions i allà arran Tabacalera en pagà cent. Quins cabrons!

Comissions a senalladès cobrà en Berga, en Tous, en Coll? Són persones ben honrades! Res veu en Joan Forcades sospitós de tort o moll.

Qualcú doblers s'embutxaca, pensa tot el personal. SA NOSTRA han posat opaca els mateixos que la traca calaren de Brokerval.

Que ningú claror no esperi; en Forcades no vol, no, que es reveli cap misteri, per això ningú pot fer-hi control ni investigació.

Vetà la candidatura dels que eren d'altres partits. Arribà tard per ventura? La dels del treball no atura que més tard s'eren inscrits.

SA NOSTRA, què és que la tuda? Que un grup s'hi vulgui fer ric. Mallorca estarà perduda, mentre ens comandi un cacic.

Un consell vos don bé d'hora perquè us ferí ben endins: No voteu partits de fora, els que sou bons mallorquins.

ACLARIMENT:
Quan voteu partits nacionalistes mallorquins, SA NOSTRA i altres coses tornaran a esser nostres.

«A T de teatre»

En Vicenç de Son Rapinya

A l'escena hi ha uns Estels que llueixen per si sols, són paraula, és poesia les seves veus, un dolç cant.

Per un espai de cinc dies han estat representant de misogínia sis contes que han agradat a tothom.

A escena, cinc maragdes de bellesa excepcional, es diuen Mamen i Carme, Àgata, Marta i Miriam. Per tendresa i galania em tenen el cor encisat.

DAUS

marcs i motlures
artístiques i d'alumini

C/ Ramon Llull, 16 b Tels. 72 09 36
PALMA 20 98 22

Construcció i reparació de tot tipus de portes enrotllables, basculants, ballestes i practicables barreres, etc., serralleria en general

TOT EN PORTES

CASTELLÓ

Portes automàtiques amb comendament a distància o claus. Panys de seguretat. Portes blindades
C/. Antoni Ribes, 29 C.
Telèfon 262555. Mòvil 908437056
07006 Ciutat de Mallorca

SEX Llibreria Sexològica

Cabines amb selector de canals. Revistes. Llibres. Pepes i pepos inflables. Llenceria eròtica, de cuir, de pell.
C/. Vallori, 2. Tlf. 727865. Ciutat

Viajes
Xaloki, s.a.

S'ARENAL:
M.ª Antonia Salvà, 38
Telèfs. 26 74 50 - 54
Fax 26 90 00

LLUCMAJOR:
Supermercado Prohens
Ronda Migjorn, s/n.
Telèf. 12 01 64

Esquiar a Andorra.
Des del 22 al 27 de febrer
42.300 ptes

Judicis

Tots sabem el preu que estariem disposats a pagar pel final de la violència política a Euskadi. Tots sabem les coses que estariem disposats a empassar-nos —especialment si no hi ha delictes de sang pel mig— i cedir per tal de garantir el final d'aquesta violència. La història i els referents internacionals ens ensenyen que el final dels processos de violència política han comportat, en els millors casos, grans dosis d'oblit, de perdó, de reinserció, de generositat.

Ara començaran una sèrie de judicis a independentistes catalans, producte en la major part de l'estranya ràtzia comanada l'any 1992 pel jutge Garzón. Davant aquests judicis hi ha una primera constatació òbvia: ésser independentista no és cap delictes. Per tant, si s'està jutjant una ideologia, si se'ls jutja per independentistes, això no va. Però posem per cas —com a pura hipòtesi— que realment alguna de les persones jutjades hagi tingut alguna cosa a veure amb algun projecte de violència política. Doncs fins i tot en aquest suposat, aquesta seria l'ocasió de tancar la carpeta, de buscar solucions polítiques i de donar per cancel·lada una història que es pot tancar sense grans costos. És l'ocasió de llençar a la societat el missatge que és possible reivindicar-ho i, en el cas d'articular una majoria, obtenir-ho tot sense recórrer a la violència. Oï que aquest és el missatge que interessa fer arribar a Euskadi? Doncs el cas català és una bona manera de deixar-ho clar.

El volum de la violència política a Catalunya —sobretot de la de no importació— ha estat mínim i seria desproporcionat i incomprensible que fes més soroll, per dir-ho així, el judici a la violència que la violència mateixa, la reacció que l'acció. Seria incomprensible que apliquessin al cas basc polítiques de reinserció a la recerca, legítima i necessària, d'una sortida política a la violència, i apliquessin al cas català polítiques de rigor i de duresa. Trobar sortides que acabin amb la violència és un objectiu plausible en tots els casos, i sembla més senzill quan n'hi ha hagut poca i poc sagnant. Hi ha una cosa que un Estat no pot fer mai: feble contra els forts i fort contra els febles. **Vicenç Villatoro, AVUI**

Ciudadans Europeus

Aquesta setmana passada va tenir lloc a les dependències de Sa Nostra, al carrer de la Concepció de Ciutat, la presentació de l'associació Ciudadans Europeus, la finalitat de la qual és aglutinar els ciutadans europeus que viuen a Mallorca.

Aquesta associació, que és a nivell estatal, té la seu principal a Madrid i està presidida per José Martínez de Haro. A Mallorca, té la delegació principal a Calvià i la presideix Kate Mentink amb Joan Morell, Grace Garcia i Carme Llobera de vice-president, secretària i tesorera, respectivament. El grup de Ciutat està presidit per Fernando Llanos, amb Grace Garcia, Debora Pierce i Mike Lillico de col·laboradors. El grup de Calvià està presidit per Kate Mentink i Joan Morell, Amanda Pollett i Clare Jury. El grup de Llucmajor està format per Miquel Ordines, Rita Osborne i Federico Kunz. El grup d'Andratx el formen en David Lacombe, Pam Cutlanck i Barbara Jaeschke. I el grup d'Alcúdia-Pollença, per Joaquim Vidal, Pauline Sylvester i Paul Danks.

Com podeu veure, a més dels estrangers, hi ha uns quants mallorquins dins els quadres directius d'aquesta associació de ciutadans europeus. **Redacció**

EMPRESARIS!

Si us anunciau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

L'esperit republicà

Catalunya, podrà emergir, a la fi?

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

Els, els oligarques, disposen d'un poder immens; i també dins l'àmbit dels instruments de domini i control de les idees. Tradicionalment, la classe dominant hispana havia delegat el gruix d'aquests instruments de domini ideològic a l'Església romana. A l'Imperi mai es va donar la denominada "revolució democràtica burgesa". Sota el règim d'en Franco, es va renovar l'antiga aliança entre oligarquia i Església amb l'objectiu de retornar les classes populars, la classe treballadora, a l'antiga i segura senda del catolicisme. Els pobres havien de ser humils i seguir la llei eterna. Tot i que exerciren una violència extrema sobre els obrers i els republicans amb la finalitat d'anorrear la ideologia "rojo-separatista", l'estratègia els va fer figa; no varen aconseguir els seus objectius. "Por el Imperio hacia Dios" els quedava d'una ridícula insuportable. Eil, ridícul, però violent, i sense respecte pels drets humans. Aquesta estratègia no encaixava amb la modernitat ni amb les "corruptes plutocràcies" europees.

Als anys seixanta, s'imposava una nova estratègia de modernització ideològica. Els mitjans de comunicació de masses, multiplicada la seva potència, esdevien l'instrument idoni per mantenir les "masses" submisses.

Amb l'anomenada *transició democràtica*, certament l'estratègia franquista quedava oficialment aparcada. Semblava com si a la fi s'iniciés una mena de "revolució burgesa". Però, com havia dit el dictador, tot estava *fermat i ben fermat*. L'oligarquia castellano-andalusa s'avenia a negociar un nou marc ideològic i polític. Però no hi havia cap revolució burgesa. L'oligarquia continuava essent la classe dominant de sempre. No hi havia burgesia castellano-andalusa, ni proletariat castellano-andalús com classes socials de gruix suficient per substituir l'aristocràcia terrera i financera. L'única burgesia consistent de l'Estat era la de Catalunya-Principat, però aquesta, és clar, no era espanyola. Malgrat el nou marc formalment democràtic, l'oligarquia segueix mantenint el domini dels principals recursos de poder, l'econòmic, sobretot.

Al moment actual, sembla que l'oligarquia presenta una diversitat d'opcions polítiques, com si s'hagués trencat la unitat de classe. Sembla que les diverses faccions menen una guerra "fratricida" (tant de bo fos així). Però, malgrat tot, el seu poder continua essent amenaçador per a tots aquells que s'oposen al seu domini; i especialment amenaçador per als nacionals catalans i per a tota la nació catalana. Tots els grups i clans oligàrquics coincideixen a l'hora d'ofegar les diverses burgesies, la catalana en especial.

També tots mantenen l'antiga estratègia d'ocultar i disfressar els seus interessos de classe. Miren d'ocultar l'existència mateixa d'aquesta classe social que és la que detenta el Poder real. Des de fa temps es deixen anomenar, com si no passàs res, la "burgesia espanyola". Només de tant en tant i de manera limitada, qualche economista o qualche sociòleg fa patent la continuïtat de la classe aristocràtica castellano-andalusa. Precisament, en aquest article volia fer veure que una de les línies estratègiques del Poder rau en l'establiment de tot de *dispositius*, sempre ben amagats, que esperonin els conflictes socials a Catalunya. I per sobre de tot, llençar els obrers contra la burgesia catalana. Per tal d'aclarir això, faré unes consideracions sobre les *RES* —els fets socials i històrics— i els *VERBA* —el discurs teòric amb el qual es fa referència als fets—.

1r. És urgent i necessari que els catalans ens desfem dels *VERBA* que hem manllevat de la tan

llarga etapa d'influència dels marxistes hispans. Els comunistes —els del PCE d'ara mateix— fan joc a l'estratègia de l'oligarquia. Es pot dir que n'Aznar i n'Anguita representen dues opcions històriques passades i fracassades. Un, el franquisme cavernari, i l'altre, el *gulag* soviètic. N'Anguita, pitjor; perquè els seus *VERBA* volen ser la *veu de la puresa de l'esquerra hispana* i, alhora, no reconeix la nació catalana. Ni el fracàs del comunisme. Com fa n'Aznar, el visionari líder comunista diu que "la burgesia catalana és la pitjor d'Espanya". És l'Stalin hispà. Fatxenda i perdonavides. No hem d'acceptar el *VERBUM* "burgesia espanyola"; allò real, la *RES*, és l'oligarquia no burgesa, l'antiga aristocràcia. Hem de denunciar els marxistes hispans: no solament no reconeixen la nació catalana, sinó que col·laboren en la tasca d'amagar l'opressió de Catalunya.

2n. En Rafel Ribó i els dirigents d'Iniciativa per Catalunya (els comunistes), mantenen la mateixa estratègia que la marcada per n'Anguita. D'una manera manifesta es desenten de la condició dels treballadors de les Illes, del País Valencià o del Rosselló. Deuen entendre que la relació amb els treballadors d'aquestes "regions" és responsabilitat dels partits "germans", dels comunistes espanyols o dels francesos, i no dels "catalans". I tampoc no aixequen la veu contra els atemptats als drets humans que continuament es comenten contra els catalans.

3r. Són uns homes rars aquests dirigents obrers del Principat que posen tant d'èmfasi a denunciar la política "anti-obrera" d'en Pujol i, alhora, no es plantegen les conseqüències socials de l'opressió nacional. Callen com a morts sobre el fet que no hi ha sindicat català. Nosaltres, pel contrari, hem d'assenyalar el fet insòlit que l'àrea de major concentració obrera de l'Estat no disposa de sindicats obrers propis, i que la central obrera no és a Barcelona, sinó a Madrid.

4t. *RES*: A la darrera assemblea del Partido Popular, que presidia n'Aznar, es va tornar a recrear un clima d'exaltació "patriòtica", i grups d'energúmens varen tornar a exclamar aquell rodolí que tant els agrada, que diu "Pujol, enano, habla castellano". Amb un somriure falsament reprimat, n'Aznar mostrava la seva complicitat.

5a. *VERBA*: En aquests casos en Pujol esdevé símbol de la nació catalana. Quan expressen el "*habla castellano*" no es refereixen a en Pujol com a persona concreta i privada. Com a persona privada, en Pujol sempre adopta una postura tova respecte dels espanyols; sempre cedeix davant l'altivesa dels castellans. Els poca-vergonyes del PP, amb el seu crit de guerra, expressen la seva oposició violenta a la tímida recuperació del català. No toleren les escoles en català.

Europa, excepte França i Itàlia, és clarament al costat d'en Pujol. Allà seria inconcebible que un cap de l'oposició estigués en connivència amb els que llencen eslògans propis de l'ultra-dreta. És inimaginable que a Zurich un polític s'atrevisi a llençar impropis contra els italiano-parlants del Ticino.

5a. Al llarg de més de cent anys, els sicaris de l'oligarquia hispana han anat semblant, astutament, tot d'elements perversos dins la cultura de les classes populars, i en especial dins les organitzacions obreres més actives. Quan la militarada espanyola va assaltar els locals de la revista *Cu-cut*, la resposta fou la *Solidaritat catalana*. Però uns líders obrers de Barcelona, de mesquina ànima anticatalana, varen llençar la seva *Solidaridad obrera*. O sigui, en lloc de plantar cara als tros-de-militars hispans, van i fan una moguda contra la "burgesia catalana".

El Centre de Cultura de Sa Nostra

Aquesta memòria d'activitats que presentem avui (és lo més exhaustiva possible), tan ben redactada pel company Biel Amer i dissenyada per Aníbal Guirado, i vol ésser una eina de feina per a tots nosaltres, i al mateix temps un bon record d'aquests anys d'il·lusió i lluita. Sempre hi trobarem manques, però hem intentat fer un recull del que han estat aquests cinc anys. Vosaltres mateixos la jutjareu.

Així i tot, vull fer un parell de puntualitzacions: En referència al *capítol d'exposicions*, hem seguit sempre el següent criteri: mostrar en primer lloc, l'obra d'artistes reconeguts a nivell nacional e internacional, que per diferents circumstàncies no estaven a l'abast de les galeries comercials, amb les quals sempre hem tingut un bon complement.

D'aquesta manera podem dir, que, sempre en la mida de les nostres possibilitats, hem pogut apreciar l'obra de creadors com: Raoul Hausmann, Josep Beuys, Will Faber, Micus, Bechtold, Flanagan, Floris, Wostell, Miralda, Guinovart, Plessi, Broner, Suter, Soledad Sevilla, etc. Molts d'ells abans de grans reconeixements a nivell estatal. Contribuir d'una manera contundent a la memòria històrica de les arts plàstiques de les nostres Illes amb estudis profunds envers l'obra d'artistes com: Bartomeu Maura, Antoni Ribas, Blanes Viale, Vives Llull, Juli Ramis. Mostrar també les noves panoràmiques de la plàstica actual a les Illes amb exposicions com: Pintura Jove a Mallorca, 4+1 pintors joves de les pitiuses o el Premi de pintura Sant Antoni de Menorca.

Hem fet un gran esforç per potenciar la fotografia. Tant oblidada per tots fins ara, i així, hem pogut vora les obres de grans fotògrafs com: Agustí Centelles, Dieter Apple, Vallhonrat, Mari Mahr, Boubat, Muller, Barzilay, Luskaková, Fox Talbot, Toni Catany, Kertetz, el Pictorialisme Francès, la fotografia preraphaelista, etc. En quant a l'obra gràfica, hem vist els gravats des de William Hogarth, Rembrandt o Goya fins als de Paula Rego, Miró, passant per Oswaldo Guayassamin, Pierre Soulages, David Hockney o Marcos Irizarry.

En el capítol de Música, resaltar els 195 concerts estables, tots els divendres del cicle *Música a "Sa Nostra"*, un fet que no s'havia donat mai a les Illes i a molts pocs

indrets del territori estatal i els 157 concerts didàctics amb l'assistència de més de 18.000 escolars.

Els Àudio-visuais han estat un altra punta de llança amb la potenciació del vídeo com a suport creatiu i documental i la projecció d'un total de 199 films en diferents cicles.

La Literatura amb 171 conferències i actes literaris, pels quals han passat molts dels valors literaris de l'actualitat.

També un repàs pels temes d'actualitat e interès per a la nostra societat amb *120 conferències dedicades al món de l'art, la ciència, l'economia, etc.*

Els 379 actes realitzats amb la col·laboració de diferents entitats, estaments i grups socials. Posant-mos a l'abast de tots els que tenen qualche cosa que comunicar o ensenyar als demés.

I per últim ressenyar el gran esforç editorial amb *71 publicacions* dedicades pràcticament al món de l'art i la literatura i els 23 vídeos produïts pel Centre dintre de les diferents col·leccions.

En resum, un gran esforç de "Sa Nostra", dintre de les pautes de la seva Obra Cultural en benefici dels seus clients i de tot el poble de les Illes.

Quan a l'abril de 1988 "Sa Nostra", em varen encomanar el projecte pel nou Centre de Cultura, la primera qüestió que em vaig plantejar era quin tipus de Centre volíem. Havia vist molts, i molts d'ells eren Centres estàtics, a on s'ensenyava cultura per la gent, però sense comptar amb la gent i això era el que nosaltres no volíem.

La grata experiència que ens havia donat la Sala de Cultura "Sa Nostra" a Eivissa, un espai acollidor i dinàmic, a on les activitats i la participació era una constant, ens va decidir a partir d'aquesta filosofia. Encara que eren conscients de la problemàtica que representava un espai d'unes dimensions i pressuposts molt diferents i una ubicació a una ciutat de més de tres-cents mil habitants. Però hi havia una paraula clau: **Dinamització.**

El Centre havia de servir de catalitzador per a la dinamització cultural de Ciutat, i per això havíem

d'arribar a un ventall el més ampli possible de persones. Era necessari produir una quantitat d'activitats constant i molt variada, per poder arribar a totes i cada una d'aquestes persones. Que cadascú trobàs una activitat afí. Això significava una feina ingent i molt dura, però necessària per arribar a les metes que ens proposàvem.

Avui, al final d'aquests cinc anys, podem dir amb orgull que ho hem aconseguit. I tot, *gràcies a "Sa Nostra"* que ha fet un gran esforç econòmic. (En cinc anys hem doblat el pressupost inicial), i de voluntat: que ens ha donat autonomia i independència d'actuació, tot seguint una meta: el benestar cultural dels ciutadans, i gràcies també, a un gran, *petit*, equip de professionals que des del primer moment s'han abocat amb un esforç permanent per aconseguir-ho, vull nombrar-los a tots ells: Na Magdalena Aguiló; sots-directora, na Francisca Niell i Jaume Vidal; encarregats de Recursos Àudio-visuais, Fernando Soberats; tècnic de muntatge, Lluís Tomàs; tècnic de l'auditori, M. Dolors Sánchez; encarregada de l'administració, en Joan Bruno; conserge i n'Ofèlia García; manteniment. Sense ells hagués estat impossible.

També gràcies a la confiança del nostre Director General; Pere Batle, i a tot el Departament de l'Obra Social i Cultural de "Sa Nostra": al seu Director; Francesc Ribas, el Coordinador del Departament; Andreu Ramis, el Contable; Tomeu Muntaner i a na Coloma Borràs pel seu suport constant, (a l'amic Miquel Pasqual, antic Coordinador del Departament; i que va passar a desenvolupar tasques de Comunicació Externa dins l'Entitat; per la seva ajuda i ànims en els moments més durs. I un record molt especial a Don Carlos Blanes ex-Director General i a Don Fernando de Oleza ex-Sots-Director General; per a la seva il·lusió i voluntat de crear aquest Centre. Gràcies també a tot el cercle de col·laboradors que ens han ajudat a aconseguir-ho, i per descomptat a tots vosaltres i als mitjans de comunicació que representau, ja que amb la vostra informació puntual, ens heu ajudat a arribar a la gent. I *sobre tot*, a n'aquesta gent que amb la seva assistència a les activitats ens han recolzat i animat a continuar.

Les autoritats municipals llucmajoreres, el president de l'Associació d'Hotelers de s'Arenal i el delegat de Sa Nostra a s'Arenal juntament amb les seves hostesses, amb el corredor Jalabert.

El delegat de SA NOSTRA a s'Arenal, Carles Valdés, lliura el trofeu al líder Baffi, a la IV Challenge Volta a Mallorca, que va tenir final de meta a s'Arenal.

Carn Capolada (10)
Jaume Sastre

EL PP, EL PARTIT DELS FATXES

Dissabte dia 31 de desembre vam poder llegir en el diari **Baleares** unes curioses declaracions de José Patiño Vázquez. I qui és aquest Sr. Patiño Vázquez és el fatxa que cada divendres i dissabte posa la tauleta al Carrer Sant Miquel de Ciutat, just davant el Claustre de Sant Antoniet, per vendre tot tipus d'objectes i símbols, des de clauers, estampetes, adhesius, esvàstiques nazis, el jou i les fletxes falangistes, etc. relacionats amb el règim del dictador Franco. A la pregunta del periodista Sebastià Bennàssar sobre què pensava de la situació política a Espanya, el Sr. Patiño, personatge associat al sindicat falangista *Fuerza Nacional del Trabajo*, va contestar: **Creo que hoy por hoy la alternativa es el Partido Popular liderado por José Mª Aznar.** Això, perquè després Rosa Estaràs i companyia diguin que el PP no és un partit de fatxes espanyols i de nostàlgics del franquisme.

CAÑELLAS VOL EL PODER ABSOLUT

El llum vermell d'alarma s'ha encès per a tot Balears. El reietó tribal Gabriel Cañellas du un gat de comandera i no troba pa que associi la seva ànsia desmesurada de poder. No en té prou de controlar bancs com **Sa Nostra**, clíniques com la Rotger, associacions paral·leles de veïnats o de la tercera edat (**Unión Democrática de Pensionistas**). Cañellas vol el poder absolut, això és esclafar les minories i qualsevol tipus d'oposició democràtica. Per tal d'aconseguir els seus objectius, Cañellas no dubta recórrer als mitjans més ignominiosos de la guerra bruta: el suborn i qui sap en un futur pròxim l'assassinat. Què no ha comprat el Sr. Cañellas? Doncs ha comprat de tot: trànsfugues, periodistes, dirigents d'organitzacions empresarials, diputats d'altres partits, dirigents veïnals... Però així i tot, el dèspota Cañellas no en té prou: sempre vol més, més, més i més. A Cañellas l'únic que el preocupa es no perdre el poder. Tot quant fa va encaminat a mantenir la cadirota del Consolat de Mar. Després de dotze anys, la seva política és clara: "deixar fer", eludir les decisions compromeses i perpetuar un tipus d'organització que li permet incrementar la seva riquesa personal i de la seva família. Per cert, us heu fixat com el **clan Rotger - Salas** en aquests dotze anys ha incrementat espectacularment el patrimoni i ha deixat aquella clínica petita i familiar del carrer Alfred Bonet per comprar l'edifici mastodòntic de **Mare Nostrum**?

Dins l'escalada frenètica per aconseguir el poder absolut, Cañellas amb el suport del trànsfuga del PSOE, Jaime Peralta, ara ha canviat la llei electoral i ha incrementat el llistó del vots per entrar al Parlament del 3% al 5%. Què pretén amb això Cañellas? Doncs senzillament exterminar les veus de les minories. Cañellas no s'atura per res. En l'última legislatura només ha duit al Parlament dues lleis; la primera per afavorir els interessos especulatiu del **clan Rotger - Salas** a Ses Salines d'Eivissa; la darrera a tres mesos de les eleccions per pujar el percentatge electoral, proposta aquesta que no figurava al programa del PP. Amb això ja està dit tot. Cañellas no té escrúpols de cap casta. Si per omplir-se les butxaques de doblers ha d'enfonsar el comerç tradicional i ha de convertir Mallorca en el lloc de l'estat espanyol amb més grans superfícies, ho fa tranquil·lament sense batejar una cella. Cañellas es creu un déu que està per damunt del bé i del mal. Actua i es comporta amb l'omnipotència del dictador, del tirà i del dèspota golafre que cerca l'enriquiment personal a qualsevol preu. Cañellas s'aferra al poder com una paparra perquè sap que el dia que ja no sigui president serà un desgraciat i un no ningú per mor de les injustícies que ha fet. El metge que durant nou

anys va exercir de psicòleg a l'Assemblea italiana, **Piero Rochini**, va escriure un llibre, **La neurosi del poder**, sobre la personalitat patològica dels polítics que han convertit Itàlia en un immens bordell de corrupció. Cañellas encaixa perfectament amb la personalitat del neuròtic que està al capdavant **d'una maquinària monstruosa que, per poder subsistir, necessita continuar devorant; una maquinària que no pot aturar-se, ja que ha de créixer obligatòriament sempre més i ha d'implicar en les seves regles perverses capes de la població progressivament majors.**

El mentider, corrupte i mafiós, **Gabriel Cañellas**, està immers en una fuga per endavant suïcida. Per entendre els mecanismes psicològics del psicòpata Gabriel Cañellas és important recordar que

Cañellas entén i ha entès sempre la política com un mitjà per obtenir beneficis personals o de clan. Cañellas, com a elite indígena formada amb els jesuïtes de Montisíon i a les universitats espanyoles (Deusto), no té consciència de país ni que aquest s'anomeni Mallorca o Balears. Cañellas, com els senyors de la Guerra de Somàlia, només té consciència de família o de clan. I si per afavorir la seva família o el **clan Rotger - Salas**, Cañellas ha d'enterrar la petita i mitjana empresa mallorquina, l'agricultura, el territori o la llengua, Cañellas tant se'n fot i ho fa sense immutar-se. És, per tant, un despropòsit descomunal qualificar Cañellas de l'amo en Biel o de l'amo de la possessió. Què s'espera d'un amo de possessió? Idò que miri i defensi la seva terra? Què s'espera d'un president de Balears? Doncs el mateix, que se'n cuidi de vetlar pels interessos de Balears. L'experiència demostra que Cañellas no ha fet res de tot allò per a la qual cosa va esser elegit. Cañellas no actua com a president de Balears. Tot el contrari, els seus dotze anys al capdavant del Govern balear recorden els reitons tribals de Costa d'Ivori que als segles XVI-XVIII venien la seva gent als mercaders d'esclaus. Cañellas ha sacrificat els comerciants mallorquins que el voten en favor de les grans superfícies forasteres que l'han ensabonat amb suculentos comissions. Comissions que ara comencen a sortir a la llum en comptes bancaris secrets que tenen xifres tan "curioses" com 4.166.666 que són una sisena part de 25 milions o una devuitena part de 75. Cañellas ven Mallorca i els mallorquins als alemanys de la mateixa manera que el reitó negre de Barbessin (Senegal) per una bota de ron adulterat venia els seus súbdits als mercaders d'esclaus europeus.

Com ja he dit abans, Cañellas està ficat en una roda infernal que el porta a actuar sense cap tipus de control. Per què actua així, però,? Quina és la raó última dels seus actes demencials? Doncs, la por, el pànic, la desesperació. Cañellas percep perdre el poder com si es tractés de la mateixa fi del món. Aquesta por el fa molt perillós però també vulnerable a la vegada perquè com diu Piero Rochini l'excessiva voracitat del desig de poder porta, a conseqüència de l'estrés i de la tensió ambiental, a una impulsivitat emocional explosiva i desordenada: **expressions agressives no controlades, assumció de riscos extrems, ús de substàncies psicotròpiques com l'alcohol o la cocaïna, etc.** Un polític traïdor, fals i corrupte com Cañellas pot enganyar el poble mallorquí, un dia, un mes o un grapat d'anys. Però no el pot mantenir enganyat indefinidament perquè la veritat sempre acaba surant i sortint a la superfície.

A hores d'ara és evident que el psicòpata Cañellas ha duit el PP de Balears a una situació límit del tot o res, fet aquest que ha provocat tensions dins el partit atès que les persones que encara mantenen dos ditets de coneixement se n'adonen de la situació l'alt risc. La clau està en si aquestes persones tindran prou valentia i dignitat per aturar els peus al psicòpata Cañellas. M'estic referint, és clar, a persones com Joan Verger que van votar contra la pujada del 5% quan Cañellas ho va proposar dins els òrgans del partit. Dia 17 d'agost de 1994, en un entrevista a DM, el president del CIM, Verger, va reconèixer que la ruptura del pacte PP-UM havia estat un error. Si tenim en compte que aquesta ruptura va esser un capritx

personal de Cañellas, és fàcil deduir que no és precisament massa tranquil el clima que regna dins el PP. Sota una façana hipòcrita d'eufòria hi ha ganivetades i punyelades a tort i a dret. Jo destacaria de les declaracions de Verger de l'estiu passat, tres aspectes: 1) La ruptura del pacte PP-UM ha estat una equivocació: **Opin, i consti que es tracta d'una afirmació d'estricta caràcter personal, que la ruptura del pacte ha estat una equivocació, que podia i s'hauria d'haver evitat.** 2) Reconeix per primera vegada públicament un fet que tot Mallorca ja sabia: les diferències i tensions entre el psicòpata i ell: **Les meves relacions amb Gabriel Cañellas han estat difícils.** I 3) Verger aleshores ja preveia un gran augment de la crispació de la vida política fins a les eleccions de maig de 1995: **en tornar de vacances, la situació es tornarà enormement crispada, no debades entrarem en una pre-campanya electoral duríssima.** Efectivament, la crispació ha arribat com mai.

La mar com més té, més brama. El problema del psicòpata Cañellas que l'ha convertit en un perill públic per al sistema democràtic és aquest afany desesperat de poder absolut. Per poc que l'opinió pública es comenci a adonar de l'obsessió malaltissa de Cañellas per acaparar el poder, es pot trobar amb la sorpresa que un sector important del seu electorat el vegi com una amenaça i li retiri el suport.

QUI JUTJA ELS JUTGES?

Amb motiu del judici contra els comandaments de les COE acusats de mals tractaments, els soldats han comunicat a l'opinió pública (D16 8.II.95) que no confien en els jutges militars. Normal! Jo tampoc me'n farija. Qui jutja un militar? Un altre Militar. Qui jutja un jutge? Doncs un altre jutge. ¿Com podem els ciutadans tenir confiança en la justícia si els jutges ells amb ells es tapen els abusos de poder i la corrupció? **Llorenç Mir** (Ex-president de la CAP) i **Martina Mir** van denunciar públicament a la premsa la relació d'amistat entre **Francisco Berga** i el jutge instructor de **Brokerval**, **Pedro Barceló Obrador**; i què ha passat? Doncs no ha passat res. El President de l'Audiència, **Angel Reigosa**, ha tirat terra damunt l'assumpte i amb una mostra de corporativisme impresentable ha protegit el seu company de professió **Barceló**.

CAÑELLAS I LES PLAGUES D'EGIPTE

En acabar la reunió de la Junta Regional del PP de dilluns dia 30 de gener, Gabriel Cañellas, va afirmar que d'aquí a les pròximes eleccions del mes de maig **ens esperen quatre mesos de sofrir més que Egipte amb les plagues.** Com és que Cañellas cada dos per tres fa manifestacions d'aquest tipus? Doncs Cañellas surt a camí a la mort perquè està sollat de merda fins a l'arrel dels cabells. Si Cañellas fos una persona honesta no diria això perquè una persona que no té res dolent a amagar pot anar amb el cap ben alt i sense tenir por a res. Però és clar, aquest no és el cas de Cañellas perquè si una cosa ha quedat en evidència és que l'honorable és un porcell brut que ha enganyat l'electorat, el Parlament i els tribunals. Alguns mitjans de comunicació li segueixen el rastre com un ca perdiuer i no passa dia que no li destapin noves buranyes plenes de pus:

* El compte secret amb doblers negres (4.166.666 ptes) que tenia a **Brokerval**.

* La xarxa de les seves empreses de construcció com **Palma Antigua**.

* Dijous dia 9 de febrer, D16 destapava les empreses de Cañellas i de Fageda creades amb motiu del traspàs de competències de joc a la Comunitat Autònoma i que es dediquen a l'explotació i venda de màquines escurabutxaques: **Varonclub SA** (Fageda), administrada pel president del PP de Palma, José Mª Rodríguez Barberá; i **Vivabu SA**, empresa de Cañellas i també del seu soci de **Palma Antigua**, Pedro Villalonga Massanet, etc.

De cada dia es descobreixen més negocis ocults creats a l'ombra del poder per Cañellas. I que consti que això només és l'aperitiu perquè allà on hi ha el plat gros és en les contrates d'obres públiques del Govern que curiosament sempre recauen damunt un grapat escolit i privilegiat d'empreses com **Melchor Mascaró SA** o **Bayopsa**.

Les dues Bèsties. La Bèstia del mar (Canyelles), la Bèstia de l'Imperi (González)

13.* 1 I vaig veure pujar del mar una Bèstia que tenia deu parells de corns i set caps, i sobre les seves banyes deu diademes, i sobre cadascun dels seus caps un nom blasfem.* 2 La Bèstia que vaig veure era semblant a un lleopard, les seves potes com d'un ós, i la seva boca com boca de lleó.* I el Drac li donà el seu exèrcit i el seu tron i una àmplia autoritat. 3 Vaig veure que un dels seus caps era com degollat de mort, però la seva ferida mortal havia estat medicada.* La terra entera seguí, embadocada, darrera la Bèstia. 4 I adoraren el Drac perquè havia donat poders a la Bèstia, i adoraren la Bèstia, dient:

Qui hi ha semblant a la Bèstia,
i qui pot guerrear contra ella?

5 Li havia estat permesa una boca que parlava sobergeries i blasfèmies, i se li va concedir d'actuar durant quaranta-dos mesos.* 6 I descloqué la seva boca amb blasfèmies contra Déu, renegant del seu Nom i el seu Tabernacle i els qui tenen plantada tenda al cel. 7 I li fou donat de fer guerra contra els sants i de vèncer-los. I li fou donat poder sobre tota tribu i poble i llengua i nació.* I l'adoraren tots els habitants de la terra, el nom dels quals no és escrit, en el llibre de la vida de l'Anyell degollat, des de la fundació del món.* 9 Si algú té orelles, que escolti. 10 Si algú és condemnat a captivitat, a captivitat haurà d'anar; si algú és destinat a morir a espasa, a espasa li caldrà morir. Aquí rau la constància i la fe dels sants!

11 I vaig veure una altra Bèstia que pujava de la terra, i tenia dos parells de corns semblant als de l'Anyell, però enraonava com el Drac. 12 I administra tot el poder de la Bèstia a la seva presència, i fa que la terra i els qui hi habiten adorin la primera Bèstia, la ferida mortal de la qual fou medicada. 13 I fa grans prodigis, fins a fer caure foc del cel a la terra davant dels homes. 14 I extravia els habitants de la terra, per mitjà de prodigis, que li és permès de fer per esguard de la Bèstia, dient als habitants de la terra de fer una imatge a la Bèstia, la que té aquella ferida de simitarra i s'ha revifat. 15 I se li permeté de donar alè a la imatge de la Bèstia, de tal guisa que fins i tot parlés la imatge de la Bèstia,* i fer de manera que tots els qui no adorin la imatge de la Bèstia siguin morts. 16 I fa que a tothom, petits i grans, rics i pobres, lliures i esclaus, els sigui posat un tatuatge a la mà dreta i al front, 17 i que ningú

no pugui comprar o vendre, sinó el qui porti del tatuatge del nom de la Bèstia i la xifra del seu nom.*

18 Aquí s'hi vol la saviesa! Qui tingui enginy que calculi la xifra de la Bèstia, perquè és xifra d'home: la xifra és sis-centes seixanta-sis (666).* Apocalipsi 13-14.

Notes

13. Dues Bèsties són aliades del Drac: l'imperialisme del temps en què s'escriu l'Apocalipsi concretat en el poder romà (avui espanyol) i el sacerdoti pagà, símbol de falses filosofies, en les quals se fonamenta una idea política (les autonomies?).

1. Set caps: set emperadors romans, deu parells de corns. Deu reis aliats (presidents espanyols, presidents autonòmics).

2. Lleopard, ós, lleó: el poder que es fa inadvertit, el que és massiu, i el que és triturador.

3. Com degollat de mort...: El poder imperial imita falsament la resurrecció de Jesús.

5. Quaranta-dos mesos: meitat de set anys simbòlics, és a dir, un temps limitat i curt, i la malvestat sempre frustrada.

8. Des de la fundació del món va augmentant el llibre de la vida amb noms dels nous vencedors.

9-10. Endevinalla: esclata la persecució i els bons cauen, morir per causa de Déu o de la pàtria és victòria.

15. Parlés la imatge de la Bèstia: s'han trobat estàtues d'imatges de divinitats paganes amb tubs secrets que portaven la veu de servidors litúrgics, amagats en edicules properes.

18. La xifra del seu nom, 666: ni el grec, ni les llengües semítiques no tenen xifres per als nombres matemàtics, i fan servir per això les mateixes lletres. De tot nom, doncs, sumant el valor numèric de cada lletra, surt un nombre sol. En canvi, si es dóna la xifra del nom, és a dir, el nombre o suma, pot resaldre's una multitud de sumants, que seran altres tants noms, i es farà pràcticament impossible de determinar quin vol esser significat. Joan no podia revelar el nom clar de la Bèstia, que era un emperador, pel perill de represàlies

En Canyelles maleeix al Parlament l'operació de 4.166.666 ptes., del PP amb Brokerval.

contra els cristians. Però corria secretament de boca en boca la clau de solució de la xifra onomàstica 666, que mai, emperò, no era possible de provar jurídicament amb certesa, en cas de perquisicions o delació.

Quants de doblers tenia Canyelles al compte de Brokerval? Doncs, 4.166.666 ptes. Curiosa xifra aquesta, comenta el nostre col·laborador Jaume Sastre a L'ESTEL del passat dia primer de febrer. Curiosa xifra aquesta! Sí, molt curiosa, i nosaltres hi afegim que bíblica, apocalíptica! Si agafeu una calculadora (qui tingui enginy, diu la Bíblia, que calculi la xifra de la Bèstia) veureu tot d'una que 4.166.666 és una sisena part de 25 milions, o també una divuitena part de 75 milions. La pregunta és inevitable: on són les altres parts? D'on surten aquests doblers? Amb qui fa partions Canyelles i amb qui es va repartir aquesta suculentona milionada? És aquesta la tallada que se'n va dur Canyelles de la comissió del túnel de Sóller o de l'operació de Sa Nostra? **Apocalipsi Now**

Mallorquins!

La nostra llengua
està en perill.

No parleu mai
en foraster.

És un suggeriment de

L'ESTEL
de Mallorca

NO VOLEM MÉS GRANS SUPERFÍCIES A MALLORCA

La corrupció, el tràfic d'influències i la política antimallorquina del PP (Gabriel Cañellas, president del Govern Balear des de 1983, i Juan Fageda, batle de Palma des de 1991) i del PSOE (Ramon Aguiló, batle de Palma 1979-1991) han convertit Mallorca en el lloc de l'estat espanyol amb l'índex més alt de grans superfícies: PRYCA, CONTINENTE, GALERIAS PRECIADOS, ALCAMPO, PORTOPÍ, IKEA, TEXAS, TOYS "R" US, EL CORTE INGLÉS...

Quin impacte tenen aquestes grans superfícies que practiquen la competència deslleial (*dumping*) sobre la petita i mitjana empresa mallorquina? Doncs les conseqüències són mortals.

Segons un estudi de l'economista Miquel Alenyar per a AFEDECO:

- Pèrdua de llocs de treball: 2.621 treballadors.
  - Desaparició d'establiments: 1.912, xifra que suposa un 26%.
  - Pèrdua neta de rendes salarials de l'ordre de 7.537 milions de ptes.
  - La caiguda de la demanda serà similar a la pèrdua de 200.000 turistes.
- A la vista d'això, la conclusió és bona de treure:

Els partits forasters PP-PSOE es volen carregar via grans superfícies i via pressió fiscal el petit i mitjà comerç mallorquí.

Perquè volem el benestar per als nostres botiguers, ERC diu PROU a la implantació de grans superfícies a Mallorca.

**EN DEFENSA DEL TEIXIT
COMERCIAL MALLORQUÍ.
CAP A LA INDEPENDÈNCIA**

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) a Ciutat: Santiago Rossinyol, núm. 1, àtic Palma. Telèfon i fax: 728826

Déu, ací, no parla en castellà

L'esperit de Déu parla totes les llengües i a cadascú li parla en la que li és pròpia. La Pentecosta en fou una mostra. La vocació universal del Cristianisme no exclou ningú de l'acció salvadora de l'Esperit de Jesucrist, que es manifesta a tots els pobles de la Terra, perquè, l'Esperit, no el controla ningú i bufa allí on vol, segons la voluntat de Déu.

Però l'Esperit no parla només a cada home, parla també a cada poble; no és en va que el Cristianisme té una vocació comunitària, sempre fonamentada en la vida comunitària del Déu únic però trinitari, en la

comunitat perfecta entre les tres divines Persones.

L'Església se sent Poble de Déu, i Déu es revela al si de la història que va teixint cada poble. La història de la salvació bíblica n'és un arquetip i model perquè nosaltres intentem de veure com Déu revela ara i aquí, com es va manifestar al poble d'Israel, que en hebreu val dir "l'home a qui Déu parla". El poble d'Israel ha estat el poble de Déu perquè Déu li ha parlat, i ell, malgrat les seves infidelitats, ha provat de tornar a la fidelitat de l'aliança amb el seu Déu.

El poble celebra l'aliança amb la litúrgia, que suposa sempre la resposta de la fe del poble que ha cregut.

El vehicle amb el qual Déu parla al seu poble és la paraula humana que Ell mateix li ha donat. Podem dir que Revelació i fe són dos punts dialogals: 1) la paraula de Déu i 2) la paraula humana que respon a la paraula de Déu.

És clar que l'expressió més profunda de l'home és la fe i, per tant, la més autèntica. Quan la litúrgia s'estrangeritza amb paraules i formes de dicció que no són amb les quals el poble expressa l'amor, el treball, i tot el que és viscut, reduïm l'expressió religiosa a un fet epidèrmic, a una cosa vinguda de fora de l'organisme, no mai nascuda al si de la pròpia vida.

Abans que arribés la cultura de la imatge televisiva i de la banalitat nord-americana, la gent ja havia refusat en el seu cor tot allò que no naixia de la seva paraula. Imposar una llengua que no parla el poble per pregar i celebrar la fe és complir el paper del botxí del sentiment religiós.

Hi ha moments de la història que el poble pot comprendre que l'Església no pot exercir la seva missió amb l'instrument que correspon perquè és veu mancada de llibertat per fer-ho; però el poble no podrà entendre mai que li imposéssim pel nostre compte allò que li és estrany.

Potser se'm dirà que el poble ja està habituat, pel llarg temps que li ha pesat l'anomalia, a pregar i *liturgiar* en castellà i allò que ara troba estrany és precisament pregar en mallorquí, perquè no hi estan avesats. Però aquest fet demostra el gran abús, el gran crim que s'ha comès perquè, per molt bé que se sàpiga, la castellana no és la nostra llengua; i això ens ha dut a una falsificació de la consciència, a una desnaturalització del propi ésser. I per encertar el remei de la malaltia, tot dependrà de la pedagogia que s'adopti per retornar la bona gent a la veritat neta del que són, a la naturalitat plena del seu parlar diari, per tal que s'insereixi en la vida mallorquina allò que és una superestructura cultural i religiosa pròpia, reestablint la normalitat que va ésser amputada.

En aquest moment molts de mitjans de comunicació ja usen la llengua del poble, i a nosaltres no se'ns jutjarà tant si l'empreu bé o malament, que això és normal en qui no l'ha poguda conrear literàriament, sinó que se'ns jutjarà per si no l'usam, si la deixem morir. Aquesta tasca reconqueridora de la llengua com a ferramenta d'expressió de la fe, ens toca a la generació actual, i, si deixem que el tren marxi sense que nosaltres haguem fet el necessari per agafar-lo, les futures generacions podran carregar una culpa històrica més a l'Església en la seva missió evàngelitzadora i humanitzadora.

Molts pastors no és que tinguin res en contra que la gent pregui en la mateixa llengua en què reneguen; però els fa mandra posar-se a rumiar com han d'entrar al solc de la veritat en la litúrgia que celebren més o menys de rutina.

"Vetlleu!", és el crit de l'Evàngeli. Ensopir-se en la inèrcia de les coses que hem heretat, encara que siguin falses, és mostrar poc amor a la veritat. El poble ens ho agrairà una vegada que hagi pres gust a allò que li és tan natural: parlar a Déu en la llengua dels pares, perquè Déu és Pare segons ens revela Jesucrist, i el pare, lògicament, parla sempre als seus fills en la

llengua dels fills. Déu, ací, no parla castellà, perquè aquest poble seu tampoc no el parla de natural per gaudir, plorar i estimar. Déu és honrat pel seu poble amb la paraula que surt del més profund de l'experiència humana, la pròpia llengua. **Joan-Antoni Martínez i Garcia, Pentecosta**

Nota de la redacció: Pregam als nostres lectors que, una vegada llegida, facin arribar aquesta revista als capellans de la seva parròquia i als convents de frares i de monges de la seva barriada o poble.

Alguns destacats personatges parlen de la Bíblia

Arnau de Vilanova (1240-1313, savi català): "Lo fonament d'aquesta vida és la veritat de Nostre Senyor Jesucrist coneguda en les Escriptures Evangelicals" (*Lliçó de Narbona*, 1310).

Miguel de Cervantes Saavedra (1547-1616): "Llegiu la Sacra Escriptura... hi trobareu veritats grandioses i fets tan veritables com valents... Aquesta sí que és lectura digna del bon enteniment... de la qual hom surt un erudit en la història, enamorat de la virtut, ensenyat de bondat, millorat en els costums, valent sense temeritat, agosarat sense covardia..." (*Don Quijote*, cap. XLIV). "La Santa Escriptura, la qual no és mancada ni d'un àtom de veritat" (part II, cap. I). Cal, a més, tenir present que Cervantes escrigué açò en plena Contrareforma, quan la Bíblia era tinguda per sospitosa i era un dels principals blancs de la Inquisició espanyola.

Blaise Pascal (1623-62, savi escriptor francès): "La Santa Escriptura és una ciència no comprensible sino per als de recte cor... Hi ha prou de claror per als qui desitgen veure-hi, hi ha prou de foscor per als de disposició contrària..."

Jean-Jacques Rousseau (1712-78, escriptor i filòsof): "Com són de miserables i menyspreables les paraules dels nostres filòsofs, amb totes llurs contradiccions, comparades a les Santes Escriptures".

George Washington (1732-99, independentista i president dels Estats Units): "És impossible de governar bé sense Déu ni la Bíblia".

J. W. Goethe (1749-1832, escriptor alemany): "Que el món progressi tant com vulgui, que totes les branques del coneixement humà es despleguin al més alt grau, res no reemplaça la Bíblia, base de tóta educació".

Victor Hugo (1802-85, escriptor romàntic francès): "Hi ha un llibre que conté tota la saviesa humana esclarida per tota la saviesa divina, un llibre que la majoria del poble anomena *el Llibre*: la Bíblia... Sembrau les viles d'Evangelis. Una Bíblia per cabana".

Abraham Lincoln (1809-65, president antiesclavista dels Estats Units): "Sense la Bíblia, no podríem saber què és just o injust. Tot allò més desitjable per a la felicitat humana d'ací i d'allà hi és descrit".

Feodor M. Dovstoevski (1821-81, escriptor rus): "És recomanable de llegir alguna volta molt atentament totes les lletres de l'apòstol Pau. Sovint hi tracta qüestions sobre la fe, i és impossible de dir millor les coses de com ell s'hi explica. Fos també ben bo de llegir la Bíblia sencera en una versió moderna. Aquest llibre tot d'una provoca una impressió sorprenent. Per exemple, hom pot deduir-ne, sens el menor dubte, el següent pensament: No existeix per a la humanitat o no pot existir cap altre llibre que justament la Bíblia, i això independentment del fet que sia o no creient".

José Martí (1853-95, independentista cubà, fill de valencians, instaurà la República Cubana): "Que hom llegesqui, quan el sol calfa molt brunzent, la Bíblia; i quan el sol amaina, que hom aprengui a sembrar bagots de raïm com aquells de Canaan". **Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya**

Psalm de gaubança i amor

Final en amor ningú no pot saber
i aquell qui s'ho pensa, d'amor no en sap res:
qui en tal camí anar li és permès
no troba fi i es creu ésser cavaller!
Dos cors units en una voluntat
deu fer amor, de no acréixer, pereix:
no ama fort l'amador limitat.
Amor se té per pus injuriat
per home en qui troba lo seu cor fred
que per traïdor on fos tot malifet,
puix lo forçàs d'ésser enamorat.
Qui tebi és, d'amor és enemic
i porta amb si contra amor lo fallir:
si no és cregut, no s'ha d'enfollonir,
car lliurement hom no creu l'home inic.
Ausiàs March

Em sent ple d'amor: estim
de tot cor el Senyor, qui ha escoltat
ma súplica, el meu clam,
així que l'invocava.
M'envoltaven els llaços de la mort,
davant de mi tenia els seus paranyes,
i dins de mi l'angoixa i el neguit.
Vaig invocar el nom del Senyor:
Ah, Senyor salvau ma vida.
El Senyor és just i benigne,
el nostre Déu sap compadir,
el Senyor salvaguarda els senzills, l'indefens;
jo era dèbil i m'ha salvat.
Recobra la serenor, ànima meva,
mira el que t'ha fet el Senyor.
Ha alliberat ma vida de la mort,
els meus ulls, de negar-se en el plor,
els meus peus, de dar un pas en fals.
Continuaré caminant entre els qui viuen
davant la presència del Senyor.
Crec amb tot el cor,
em sent ple de fe, tot i que deia:
"No tenc gens de sort, desgraciat de mi!"
Tot i que deia, en veure'm perdut:
"Els homes tots enganyen!"
Com podria retornar al Senyor
tot el bé que m'ha fet?
Invocant el seu nom alçaré el calze
per celebrar la salvació.
Compliré mes promeses,
ho faré davant el poble.
Al Senyor li doldria
la mort dels qui l'estimen.
Ah, Senyor, sóc el vostre servent,
des del dia que vaig néixer ho sóc.
Vós em trencareu les cadenes.
Us oferiré una víctima
d'acció de gràcies i invocaré el vostre Nom;
compliré mes promences,
ho faré davant el poble,
als atris de cal Senyor,
al teu bell mig, Ciutat de la Pau.
Psalm 114-115-6-116

BAR RESTAURANT

Banquets de batejos,
comunions, noces
Son Garcia del Pinar, s/n.
Tlf. 428659 - 428068
Fax 427695. 07007 Coll
d'en Rabassa

RESTAURANTE

Casa Jacinto

C/. Barranc, 20. Tlf.: 40 18 58. Gènova

Restaurant

Binicomprat

Banquets de negocis, noces i comunions.
Carretera de Manacor, km 21'70. Tlf 12 54 11

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tl.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

**NO BAIXI
A PALMA**

**Rotulos
Arenal**

RETOLACIÓ I DISSENY PER ORDINADOR

DEL CARTELL MES SENCILL AL
RÈTOL LLUMINÓS MES COMPLEXE

... y a preus
de s'Arenal
C/. TRASIMÈ, 58 - S'ARENAL
☎ 74 32 62

**Som especialistes
en edicions**

Gabriel Angel Bauzá Ripoll
C/. Torre de l'Amor, 4
07001 Ciutat de Mallorca
Tlf. (971) 71 56 30

zoldos

Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

RESTAURANTE

La Torre de S'Algo

ARRÓS BRUT • PORCELLA TORRADA • ESCALDUMS
CARXOFA FARCIDA DE BACALLÀ • ALBERGINIES FARCIDES

PISCINA - DIMARTS TANCAT
Amistat, 23 - Tlf. 52 63 00 - Sant Joan

PODA DE PALMERES

Tomen Català
tels. 79 77 25
60 27 20

C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

**Automòbils
PLA DE NA TESA**

Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12. Tel. i Fax. 600445
Pla de na Tesa.

**Restaurant
Ca's Carbone**

Dimarts
tancat

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Cami Vell de Sineu, km, 5. Tlf.: 42 87 12.
S Hostalot

RESTAURANT

CA S'HEREU

AUTÈNTICA
CUINA
MALLORQUINA
MENU DIARI

Carretera
Cala Millor
Tel. 58 54 49
SON SERVERA

FIOL LLIBRES

Antics i moderns
Oms, 45 a
Tlf. 721428
Ciutat de Mallorca
Espanya

Celler - Restaurant

C/. dels Pins, 32 (Ca'n Pastilla)
Teléf. 26 52 54

07610 Palma de Mallorca

Restaurant
SES COVES

Cuna catalana. Com cada any, feim
calçotada. Reservau taula. Aprofitau per
visitar els conves de Gènova.
C/. Barranc, 45. Reserves al tlf. 402387
07015 Gènova. Ciutat de Mallorca

L'ESTEL

de Mallorca

El diari dels mallorquins

LLET I SUC PALMACREM

Llet del dia, llet pasteuritzada,
llet amb cacau, suc de taronja.

Preu per preu, compreu
productes mallorquins.

Demanau-los a la vostra
botiga o supermercat habitual.

Hort de Can Sastre.

Tlfs. 20 38 14 - 49 11 51. Fax 491801

**ELS MIRACLES D'EN
JAUME JOAN BOVER!**

Les mans que curen
Donam massages

biomagnètics a deportistes

C/. Joan Alcover, 10, entresol
Tlf.: 46 44 00. Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat. Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel. 42 89 46

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de s'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca. Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Es traspasa la Gelateria-Cafè Tony, al carrer de sant Cristòfol de s'Arenal. Lloguer 53.000 ptes. Tel. 265014.

Llogaria apartament o xalet, temporada d'estiu, vora la mar. Zona tranquil·la entre Cala Santanyí i Cala Llombards. Bon preu. Tel. 653362. Migdies o vespres.

Traspàs botiga de queviures, actualment en funcionament al carrer General Riera de Ciutat. I doni per una persona tota sola. Tel. 296817, vespres.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

Traspàs botiga de queviures en ple rendiment. Lloguer, 25.000 pessetes. Traspàs, 1.200.000. Molt ben situada. Tel. 296817, vespres.

Venc sobreàtic al carrer Joan Muntaner Bujosa, 45-6, a la zona de la Policlínica. Dues terrasses, estudi i garatge, bona situació. El pots veure de dilluns a divendres de 4 a 7. Deman vuit milions i mig de pessetes.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Es lloga el restaurant Can Bono, de Felanitx. Tel. 580588.

Traspàs hamburgueseria a Cala Bona en ple funcionament. Un milió i mig de pessetes, lloguer trenta-cinc mil. Tel. 798118-792791.

Traspàs forn-pastisseria en ple rendiment per malaltia. Dos milions i mig de pessetes. Cridau-me els vespres de 20'30 a 22'30 al 246986.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Venc pis, 140 m², 4 dormitoris, dues sales de bany, tot ben moblat, menjador 38 m². Garatge per dos cotxes i dues motos. Tot per 12.900.000 ptes. Tel. 262015.

Bonic terreny a Lluçmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

Lloguer de local de 2.000 m a la plaça dels Nins, 17, de s'Arenal. Tel. 261203.

PERRUQUERIES

BLANCA Perruquera. Gran General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'30-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc vestit de submarinista de cinc mil·límetres d'espessor amb aletes i guants. 45.000 ptes. Tel. 515433.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Gra. oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc taula grossa de menjador, 6 cadires i una llibreria. 262772.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Dancing the Dream. Fans de Michael Jackson. Si vols aconseguir material i informació i vols col·laborar en activitats i projectes entorn d'en Michael, demana per na Kati. Tel. 603096-795071.

Venc parella de coloms butxes per 5.000 ptes. Tel. 754131.

Venc Vespa 200, bon estat i preu raonable. Tel. 491372.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

PERSONALS

Administrativa de 30 anys. Cerc amics per a excursions i altres activitats (cinema, prendre un cafè, fer esport, etc). Amistat sana i sincera. Apartat de correus de Palma 1792.

Pensionista del comerç. Tenc pis, cotxe, terres, molt atractiu, conservat i sa. Desig conèixer senyora o senyoreta garrida, culta, neta i formal. 540586.

Propietari de restaurants, vidu, alt i fort, de 58 any. Desig amistat amb senyora o senyoreta sana i atractiva a qui agradi viatjar, ballar... 719534.

Metge especialista, 34 anys, alt, plantós i agradós. M'agradaria entaular amistat formal amb senyoreta culta, atractiva, amorosa. 717354.

Senyor casat de 45 anys. Alt i plantós amb negoci d'immobiliàries. Desig conèixer senyora o senyoreta amb fins formals. Me vull separar. 719534.

Cuiner de primera separat amb 52 anys, alt, fort i molt alegre. M'agrada viatjar, la pintura, la música, la natura, els nins. Si tens entre 30 i 50 anys, crida'm al 717354.

Oficial electricista. Tenc un alt càrrec en una bona empresa. Ingressos elevats, estalvis, pis, cotxe. Desig conèixer senyoreta formal. 719534.

Separat de 59 anys, empresari del calçat; desig conèixer senyora o senyoreta per formar una nova família. 719534.

Fadrí de 30 anys amb empresa de camions. Desig entaular amistat amb fadrina de 18 a 30 anys. 717354.

Fadrí alt i fort, jove i plantós. Tenc un taller d'electrònica i TV. Grans ingressos i bon futur. Desig una amistat molt formal. 717354.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom: _____ D.N.I. _____
Cognom: _____ TELE: _____

ATENCIÓ

—Escriviu un sol anunci per cupó.
—Usau lletres majúscules.
—Escriviu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Fadrí de 34 anys. Alt i agradós. Tenc un taller de mecànica i molt de futur. Cerc la meva mitja taronja. 719534.

Mare fadrina de poble amb una filla de 2 anys. Desig conèixer jove per formar família amb la meua filla i jo. Te faré feliç. 717354.

Jove agricultor amb molta terra. Som enginyer agrícola. Desig formar família amb fadrineta intel·ligent. 717354.

Fadrinel·lo que fa feina a EMAYA amb bons ingressos i bon esdevenidor. Vull una amiat sana amb fadrineta amorosa, garrida, sincera i formal. 719534.

Divorciat de 51 anys, alt i fort. Especialista en maquinària de fusteria amb negoci propi. Bons ingressos. Desig torbar la meua mitja taronja. 540586.

Agricultor de 67 anys amb terra pròpia. Desig conèixer senyora a qui agradi viure a fora vila amb molts d'animals. 717354.

Jove administratiu separat sense problemes familiars. Feina fitxa, bon sou, pis, cotxe, terres, estalvis. Desig entaular amiat amb senyoreta intel·ligent. 540586.

Senyor divorciat, alt i fort de 56 anys. Faig feina a arts gràfiques i tenc bon sou, estalvis, pis, terres, cotxe. Cerc l'amor de la meua vida. 540586.

Si ests al·lota fan del roc català, telefona al 820501 i demana per Toni.

La família Victori, pare i filla, restauren figures, miralls, consoles i tota classe d'obres d'art. Tenen la botiga no molt enfora d'Hisenda, a Ciutat de Mallorca.

Enginyer tècnic, separat, 63 anys, 172 cm, 80 k, culte, intel·ligent, amorós, formal, afectuós... cerc senyora o senyoreta d'edat indiferent, accept hàndicap físic. Escriure a: Apartat de correus 41-46240. Carlet (València).

Separat de 30 anys, alt, amb uns quants negocis de peix, desig conèixer senyoreta o senyora atractiva per a formar parella. 719534.

Separat de 35 anys, atractiu, alt, relacions públiques en diversos idiomes. Desig formalitzar amiat amb senyora o senyoreta garrida, formal i amorosa. 717354.

Fadrí de 27 anys, tècnic electricista amb negoci propi. Cerc la companya de la meua vida. 717354.

Funcionari d'Iberia amb càrrec superior, de 63 anys. Cotxe, finques, xalet i tot allò necessari per fer feliç la meua companya. 540586.

Autònom amb empresa de sanejament, llanterneria i altres. Bon esdevenidor. Desig formalitzar amiat sana amb senyora culta, atractiva, amorosa. 30-45 anys. 717354.

Constructor amb grans empreses, casat. Desig conèixer senyoreta o senyora jove per relacions contínues. La puc ajudar econòmicament. 717354.

Desig contactar amb senyora o senyoreta de 18 a 34 anys a fi de donar-li tot el meu amor. Tenc tot allò que és necessari fer fer-te feliç. Joan Lluís Femenines. C/ dels Mariners, 13-2. 07410 Port d'Alcúdia.

Jove de 16 anys. M'agradaria conèixer al·lota per mantenir una relació. Telefona els vespres al 820816. Miquel.

Fadrí de 25 anys amb la carrera just acabada, alt i plantós. Desig entaular amiat amb senyoreta intel·ligent i formal. 719534.

Senyor de 70 anys. Cultura superior, amb molts de béns i estalvis. Ben conservat, fort i sa. Desig conèixer senyora amorosa, culta i formal. 547354.

Vidu de 64 anys, xef primer d'hotel. Cotxe, pis, terres, estalvis... Tot allò que es necessita per fer feliç una companya de veritat. 719534.

Cap d'empresa de 27 anys amb estudis superiors. Fadrí, alt, agradós. Vull conèixer senyoreta fins als 35 anys per formar parella. 717354.

Senyor de 47 anys amb empresa pròpia, grans beneficis. M'agradaria trobar la meua mitja taronja. Que sia culta i atractiva, de 25 a 43 anys. 540586

Senyor alemany de 46 anys, amb bons ingressos, divorciat, sense problemes familiars, alt i plantós. Vull conèixer senyora simpàtica. 719534.

Fadrí de 40 anys. Agent comercial amb negoci propi, bons ingressos. Desig amiat formal amb senyora o senyoreta de 20 a 40 anys, garrida i neta. 717354.

Separat total de 40 anys. Alt, plantós i agradable. M'agrada viatjar. Xef de restaurant amb negoci propi. M'agradaria conèixer senyora formal i neta. 719534.

Fadrí de 34 anys, 185 cm d'alçada. Gran professional de la mecànica, amb estalvis i casa gran. Desig conèixer la meua mitja taronja. 717354.

Fadrí de 37 anys, cuiner de primera amb feina fixa des de fa 16 anys. Desig formar una família plena d'amor. Crida'm. 717354.

Fadrí de 22 anys. Agradós, intel·ligent, amb carrera de Psicologia. Faig feina a la ràdio. M'agradaria formar una família amb tu. 717354.

Si estau tot sols, veniu i trobareu parella

Gran Prix Master a la qualitat Europea Gabinet Matrimonial

Av. Alexandre Rosselló, 13-3
Tel.: 71 95 34.
Ciutat de Mallorca

Jove de 28 anys. Tenc un taxi i terres al poble amb gent que se'n cuida. M'agradaria conèixer fadrina formal. 717354.

Delineant de 40 anys, 174 cm d'alçada, agradós i lliure de tota càrrega, sense problemes econòmics; desig conèixer senyoreta. 717354.

Guarda de seguretat fadrí de 36 anys, fort i amable. Desig amiat sincera amb senyoreta intel·ligent de 20 a 40 anys. 717354.

Ets una al·lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

Atenció amics! Uniu-vos al nostre grup d'amiat. Feim excursions, sortides i altres activitats. Si teniu entre 20 i 45 anys, escriviu a l'apartat 1792 - 07080 Ciutat. Abstenir-se borinots.

SERVEIS PROFESSIONALS

Necessit assistenta d'una quarantena d'anys. Feina tot l'any. Tel. 263814. Joana Maria.

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

Motos Salom

Jerónimo Pou. 9 468136
Tomas Forteza. 24 462686

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Carretera de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

Estudiant universitària d'Informàtica fa classes de repàs, d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrés, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

L'ESTEL de Mallorca
Telèfon: 265005

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En R·hassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

BORSA DEL MOTOR

Venc cotxe Renault 5 GTL PML, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarè. AGENCIA OFICIAL RE-NAULT. Tel. 413867 - Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

ENSENYANCES

Universitària fa classes de repàs, d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 pessetes l'hora. Tel. 243742.

Cursos d'expressió corporal 1994. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

Genocidi contra la nació catalana (V)

Els actes de culte catòlics, convertits en actes de propaganda franquista

Mentre l'autoritat eclesiàstica d'aquells moments a Barcelona acceptava "gustosament" l'exclusió i la persecució de la llengua catalana de l'Església de Catalunya, ordenada pels vencedors, les autoritats militars d'ocupació no paraven d'organitzar misses de campanya que eren convertides en actes de propaganda i d'adhesió al règim franquista. El dia 28 de gener, dissabte, el diari *La Vanguardia Española* anunciava:

"UNA MISA SOLEMNE EN LA PLAZA DE CATALUÑA

"Hoy sábado, a las once de la mañana, se celebrará, por iniciativa del general Salchaga, jefe del Cuerpo de Ejército de Navarra, una solemne misa de campaña en la plaza de Cataluña, que será al mismo tiempo un acto de acción de gracias por la liberación de Barcelona y un testimonio de la estrecha fusión de pueblo y ejército en sus sentimientos religiosos y en sus ilusiones patrióticas."

El nou administrador apostòlic de la diòcesi de Barcelona, Miguel de los Santos Diaz de Gómara. La seva posició bel·ligerant

El dia 24 de març, dos mesos després de l'ocupació de Barcelona per les forces franquistes, prenia possessió de la diòcesi, com a administrador apostòlic, el doctor Miguel de los Santos Diaz de Gómara, bisbe que era de Cartagena.

El nou bisbe de Barcelona desconeixia absolutament la diòcesi que anava a regir, en circumstàncies tan difícils com les de la postguerra, i naturalment ignorava del tot la llengua, la història i la cultura de Catalunya.

El nou prelat de la diòcesi es presentà davant els seus diocesans com un bel·ligerant i vencedor en la guerra civil que acabava. En el document oficial que publicà, com a salutació, en prendre possessió de la diòcesi, hi consten paràgrafs com els següents: *"Afortunadamente para nosotros, nuestro invicto caudillo, El Generalísimo Franco, había lanzado un grito de rebeldía contra la tiranía roja, y sus ejércitos han recuperado para Dios y para España esta tierra bendita, esta Cataluña amadísima."*

L'esperit que informà la diòcesi de Barcelona durant el temps que va regir aquest prelat, hom el troba reflectit en totes les publicacions religioses de l'època i en els discursos episcopals, alguns dels qual reproduïrem més endavant.

Amb el nomenament pel Vaticà d'aquest bisbe, administrador apostòlic de la diòcesi de Barcelona, no solament cessà l'exclusió de la llengua catalana a l'Església que les autoritats d'ocupació havien decretat, ans amb la col·laboració del nou bisbe s'incrementà. Al mateix temps, el nou bisbe, estimulà, també, el confusionisme entre el temporal i l'espiritual i arribà a posar l'Església al sevei de la colonització.

Confiscament i prohibició d'editar la Fulla parroquial de la ciutat de Valls en llengua catalana

Un exemple del que s'esdevingué amb algunes publicacions religioses que, acabada la guerra a Catalunya, pretengueren tornar a aparèixer en llengua catalana, tal com eren publicades abans del juliol de 1936, és el cas del *Full Parroquial* de la ciutat de Valls. Heus ací com ho explica un diari barceloní: *"La liberación de Valls fue el 14 de enero de 1939 y la Ciudad toda cambiaba de signo todos sus aspectos. No siendo posible la aparición de un semanario que diera orientaciones y difundiera criterios de paz y resurgir religioso, el arcipreste doctor Juan Gassia, dispuso la aparición dominical de una hoja, de cuatro páginas y tamaño cuartilla. El primer número vio la luz el 19 de febrero de 1939, publicado en catalán. Su contenido no fue del agrado de ciertas autoridades locales, y fue prohibido el mismo domingo. El domingo siguiente -26 de febrero- se publicó de nuevo, pero*

(Textos que ho demostren)

Extret del llibre de Josep Benet Catalunya Sota el franquisme

com otra presentación y finalidad, si bien redactado en castellano."

Campanya contra els sacerdots que no acceptaven l'exclusió de la llengua catalana en la vida religiosa de Catalunya

El dia 14 de febrer de 1939, immediatament d'haver estat ocupada totalment Catalunya per l'exèrcit franquista, un periodista, enviat especial a Barcelona d'un diari de Sevilla, Enrique Angulo, escrivia una crònica tramesa des de Barcelona: *"Empieza a publicarse la hoja parroquial y en todas partes se predica en castellano."*

Tanmateix, aquesta informació no era pas ben exacta. Car a despit de les prohibicions oficials de continuar emprant la llengua catalana a les esglésies de Catalunya, nombrosos sacerdots catalans continuaven mantenint-se fidels a la llengua del poble, d'acord amb els ensenyaments tradicionals de l'Església, i en contradicció, per tant, amb les ordres donades per les autoritats d'ocupació i per la jerarquia eclesiàstica que els secundava.

Aquesta resistència dels sacerdots catalans a complir les esmentades ordres provocava nombrosos atacs contra ells, denúncies i sancions continuades per part de les forces d'ocupació.

A la nova premsa franquista publicada a Barcelona, hi trobam articles que denunciaven amb llenguatge violent l'actuació d'aquells sacerdots, fidels a llur poble i a l'Església de Catalunya.

Per exemple, en el diari falangista *Solidaridad Nacional* trobam publicada, uns cinc mesos després de l'ocupació de Barcelona, una denúncia pública concreta contra el rector de l'església de Sant Pere, de Terrassa:

"La contumacia en el error es evidente.

"No es pecado, no señor, predicar, confesar y anunciar en catalán los desposorios, en las tablillas de las iglesias; es algo peor.

"(...) Yo no digo en Tarrassa, ni en Barcelona, ni en San Justo Desvern, pero sí afirmo dolido, que los sacerdotes que ahora predicar y confiesan en catalán, que los maestros que enseñan en catalán, hacen ahora más daño que entonces.

"¡Cuidado que se filtran! Se filtran y se sitúan y hablan y chillan..."

"¡Y obran!

"Habrà, pues, que obrar, también. Sin demora. Que los conocemos por sus obras y sabemos el fruto que rinde su semilla."

El mateix diari falangista denunciava el rector de Pallejà perquè continuava també emprant el català a l'església: *"Así, a ese buen cura de Pallejá, nosotros le decimos hoy, con todos los respetos, que hay que decir la misa en castellano, que hay que enseñar la doctrina en castellano y en castellano hay que platicar ante los niños que hacen la primera comunión.*

"(...)

"Ese señor cura de Pallejá es el problema. Problema venenoso, de raíz separatista, antiespañola, antinacional, cuando aquí se hacía una política de odio y de recos con todo lo español.

"Ahora, no: ahora, hay que enseñar a esos niños, en la escuela, a leer y escribir en castellano, en la iglesia, a rezar en castellano: ¡En Español!"

També en el mateix diari falangista es publicava la queixa que transcrivim íntegrament:

"UNA QUEJA: SERMONES EN CATALAN, NO

"Se han personado en la Redacción de nuestro diario dos camaradas portadoras de una queja. El domingo pasado se hallaban en un pueblo de la

comarca de Lérida: Anglesola. Deseando oír misa, entraron en un local, en que esta se celebraba, habilitado provisionalmente, per hallarse la iglesia del pueblo destruida.

Y la oyeron. Y oyeron también un sermón. Y podemos decir que lo oyeron, porque lo que no podemos decir es que lo entendiesen. El presbítero, hombre al que todavía no deben haber llegado las inspiraciones nuevas, largó toda su oratoria en catalán. Como si solo catalanés pudiesen escucharle. Y nuestros amigos, para los que el sermón resultó, por no entenderlo, demasiado largo, salieron defraudados.

"Sobre este punto bastantes veces hemos insistido. Ahora es el párroco de Anglesola a quien debe decirse. Otra vez puede ser a otro párroco o a un maestro cualquiera. Pueden hablar particularmente como les plazca, conociendo el idioma español, ya que a esas intimidades no descenderemos. Pero en actos públicos de cualquier especie, en cualquier reunión en la que haya de hallarse necesariamente gente docta en el dialecto, es un atentado contra la cultura y contra la educación expresarse en catalán. Y máxime si, como este, se trata de un punto regulado per las disposiciones vigentes.

"Nos mantendremos en guardia contra pasos en falso y contra la sordera de algunos. Y preferimos creer que el buen Párroco de Anglesola no sabe de la misa ni media. Es mejor. Pero que sea ésta la última vez que ocurre una cosa semejante."

A la campanya d'amenaques contra els sacerdots catalans que es mantenien fidels a la llengua del poble, s'hi sumaren alguns diaris franquistes de fora de Catalunya. Per exemple, el periodista Enrique de Angulo, a les planes del diari de Sevilla ABC, el més important publicat a l'Espanya franquista, escrivia: *"Centenares de sacerdotes y religiosos se van ofreciendo a la curia para reintegrarse a sus puestos de apostolado. Todos son efusivamente acogidos, aunque algunos habrán de ejercer su sagrado ministerio muy lejos de Cataluña, donde sea imposible reincidir en errores nacionales, con lo qual nada les distraerá de la sacrosanta misión sacerdotal que les fue impuesta y a la que para bien de la religión y de España deben dedicarse con rigurosa exclusividad"*.

El nou bisbe administrador apostòlic de la diòcesi de Barcelona declara públicament que l'ensenyament "debe hacerse en castellano" i que en castellà "debeis enseñar a hablar, a escribir y rezar a Dios"

El bisbe de Cartagena, Diaz de Gómara, nomenat Administrador Apostòlic de la diòcesi de Barcelona, durant el temps que va governar la diòcesi de Barcelona, a mes d'aplaudir i aprovar explícitament la persecució contra la llengua i la cultura catalanes, decretada per les autoritats civils, ell mateix predicava públicament que l'ensenyament *"debe ser providencialmente para hacer la España Imperial que todos deseamos."*

La verió que d'aquest discurs del bisbe Siaz de Gómara donava el diari falangista de Barcelona era semblant:

"DISCURSO DEL PRELADO

"(...) Ponderó la importancia de la Religión, como medio educativo, tanto para los fines espirituales coma para los patrióticos, recordando al efecto que Jesús nació hombre en Palestina y que durante su vida terrenal dio verdaderas pruebas de amar a su patria, y a propósito de esto ponderó el sentimiento de la nuestra, de nuestra España, que ha dado la vida a veinte naciones, llevándoles nuestra Religión y nuestra lengua, a la que dedicó un hermoso canto, por ser la lengua de un modo especial en Cataluña, única con la que se ha de enseñar a hablar, a contar, a amar y a rezar, que por algo es la lengua excelsa con que hablaron los Reyes Católicos, con que habló Colón, descubridor de América, y con que escribió la seráfica doctora, Santa Teresa de Jesús." (continuará)

Els espanyols intenten fer-se forts en el control de les noves telecomunicacions

Després d'haver pagat molt car el seu accés tardà a la revolució industrial, Espanya vol recuperar el terreny perdut i actua amb tota impunitat en l'àmbit de les supercomunicacions, enfront una Catalunya sense competències.

El 7 d'octubre de 1994 és una data històrica: el Consell de Ministres anunciava el procés que seguirà la liberalització de les telecomunicacions a l'Estat espanyol. L'aparició d'un altre operador que trencaria el monopoli de la Companyia Telefònica i l'extensió massiva del cable apte per a transportar imatges en moviment, a baix cost i alta definició, constitueixen el senyal de sortida en la cursa de les anomenades autopistes de la informació.

El president Felipe González va vaticinar que l'impacte tecnològic derivat d'aquestes mesures constituirà "una revolució que canviarà la vida social, cultural, sanitària, educativa i la pròpia vida de les empreses".

La llibertat total de telecomunicacions ha quedat fixada per l'1 de gener de 1998. Mentrestant, l'autoritat transitòria que arbitrarà el procés i els conflictes

que vagin sorgint ha quedat en mans de José Borrell. El superministre de Transports va guanyar la batalla que enfrontava diferents sectors dins del mateix govern.

L'entronització de Borrell com a gran arquitecte de les autopistes de la informació a Espanya fa preveure que les minories nacionals ibèriques —i Catalunya en primer lloc— patiran una marginació que pot posar encara en més perill la seva supervivència. En ple estiu, Borrell va mostrar les seves intencions: "La simple televisió per cable es fa amb quatre empentes. La clau ara són les autopistes de la informació per on poden circular la veu, dades i imatges de forma interactiva". (*El País*, 26-VII-94).

L'actitud nacionalista espanyola de Borrell es manifestava també així: "Espero que siguem

a la cita de 1998 perfectament preparats per obrir els nostres mercats, sense lliurar-los de franc als estrangers". El ministre posava l'accent no tant en els continguts sinó en el mitjà: "El problema és el cable que serveix a la televisió i als altres serveis multimèdia".

El ministre José Borrell controlarà a fons el procés de liberalització de les telecomunicacions i la implantació del cable

El govern ha treballat discretament en la preparació d'un competidor que pugui optar a la segona concessió de circulació d'informacions per cable. Així, el monopoli que exerceix Telefònica, només desapareixeria teòricament, ja que es transformaria en una mena de duopoli, sempre sota la batuta governamental.

L'aprovació del paquet de mesures de telecomunicacions ha passat amb un silenci discretíssim

per part de Convergència i Unió. El diari *Avui*, portaveu més que oficiós del pensament del president Pujol, recordava sense massa èmfasi la necessitat de tenir en compte les llengües no castellanes, en virtut del mandat constitucional que les protegeix. Cal estar previnguts davant d'un govern que en plena revolució de la comunicació no s'està de bloquejar TV3 a les Illes i al País Valencià, posant-se així a la mateixa altura del règim d'Iran, que acaba de prohibir les parabòliques.

Els espanyols van arribar tard a la revolució industrial. La feblesa del seu aparell estatal els ha impedit acabar d'aniquilar les minories nacionals com Catalunya i Euskadi. Ara, a les portes del segle XXI, actuen amb plena impunitat en l'ordenació d'un sector que, a pocs anys vista, serà el primer de tots els sectors econòmics, tal com han vaticinat analistes de l'alçada d'Alvin Toffler. Espanya vol recuperar el terreny perdut i arrancar avantatges decisius per a la seva cultura, enfront una Catalunya impossibilitada d'intervenir amb veu pròpia en aquest camp estratègic per a la supervivència cultural.

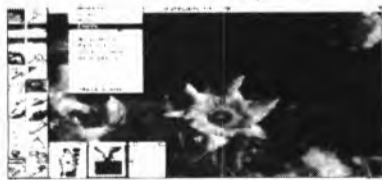
(Grup d'Opinió
La Dama de Reus)

Preguntes i respostes sobre les anomenades «autopistes de la informació»

QUÈ ÉS UNA AUTOPISTA DE LA INFORMACIÓ?

És una expressió feta que designa les xarxes de comunicacions per cable o ones a través de les quals l'usuari d'un ordinador personal pot accedir a milers de fonts informatives, públiques i privades. També pot rebre i enviar missatges —en forma de textos, sons, imatges fixes i en moviment— a d'altres usuaris d'arreu del món.

COM S'ACCEDEIX A AQUESTES XARXES?

Cal tenir un ordinador personal connectat a la línia telefònica mitjançant un aparell anomenat mòdem. Hi ha xarxes de comunicació de pagament i d'altres de gratuïtes. En tots dos casos cal pagar els costos de la trucada

telefònica. Tots els abonats a les xarxes tenen un codi personal, com si fos un número de telèfon. El seu nom és E-Mail (correu electrònic).

QUINS SÓN ELS SERVEIS MÉS USUALS DE LES AA II?

Es compten per milers. Els més usuals són:

- Missatgeria electrònica entre persones, per a la tramesa d'ordinador a ordinador de textos escrits, programes informàtics, fotografies, filmacions, gravacions, etc.
- Taulons d'anuncis: són de lliure consulta i abarquen des de comunicacions científiques fins a ofertes de contactes sexuals, passant per ofertes de compra i venda de tota classe de materials.
- Fitxers i bancs de dades de temes diversos.
- Informació d'entitats públiques i privades.
- Control remot: permet a l'usuari accedir al seu compte bancari, comprar a distància, operar a distància amb l'ordinador de l'empresa on treballa l'usuari...
- Debats i converses: es pot participar en debats entre diversos participants o mantenir converses privades amb un altre usuari teclejant i rebent els missatges en pantalla.

QUINA ÉS LA XARXA MÉS EXTESA?

El seu nom és Internet. Va néixer per iniciativa del govern dels EUA per fins militars, ja que permetia un contacte d'ordinador a ordinador molt útil en cas de catàstrofe nuclear. A l'Estat espanyol hi havia 3 ordinadors connectats el 1990 i ara ja són 60.000, especialment amb finalitats educatives i científiques.

CAL SABER ANGLÈS?

És imprescindible per accedir a la majoria de les fonts de consulta de les xarxes internacionals.

SÓN UN NOU LLENGUATGE LES AA II?

La imaginació dels programadors fa que les possibilitats de treball

amb els materials comunicatius siguin gairebé infinites. El suport en disc CD-ROM permet moure's per les bases informatives amb un itinerari lliure. La narració lineal, que era el model únic existent des de fa milers d'anys, queda superat. Un disc CD-ROM pot emmagatzemar imatges, fitxers i sons dins d'una enciclopèdia, que poden ser consultats en un ordre o en un altre. La crida de paraules específiques per teclat dona un accés immediat a la informació buscada.

HI HA OFERTES PER AL TEMPS D'OCI?

A través de la xarxa, l'usuari pot jugar als escacs amb un comunicant de les antípodes en temps real, per exemple. Els jocs electrònics d'elecció lliure conviuran en els panells d'ofertes amb les empreses que posaran a l'abast dels televidents les pel·lícules de cinema, els discos o les revistes "a la carta": el que desitgi el client i a l'hora que vulgui el client, en un servei completament personalitzat. L'aparell de televisió podrà ser connectat a l'ordinador i al mòdem.

Un nou estil catalanesc...

Durant els darrers anys han sovintejat les discussions sobre terceres vies i altres assaigs per comprendre i solucionar en positiu l'embolicada situació nacional dels valencians, tan plena de nuus corredissos. I la veritat és que el desfasament és encara tan gros i dramàtic al País Valencià que no ens deuria permetre gaires autocomplaences: si volem sortir-nos-en amb un mínim de dignitat, caldrà copsar totes les aportacions raonades amb un màxim d'alenció i un mínim de pre-judici.

L'hem tret poc a fora, i ara ens cal traure el nas fora del nostre melic i tics localistes, i llegir amb cura i sense indolències, altres processos REALS de normalització nacional, especialment a Europa i Occident. Si les coses triguen a quallar, ens caldria almenys més humilitat per aprendre dels que van vèncer. O no? O no volem intentar-ho amb rigor? Potser el problema és que els catalanistes del Sud hem caigut massa, nosaltres mateixos, en el localisme miop i a-historicista, i en un cert folclorisme sense perspectiva. I per aquesta via acabarem com el felibrisme occità.

Hi ha encara un ample sector dels nacionalistes valencians que avorreixen cordialment allò que anomenem "els beats", però d'una manera genèrica i indiferenciada ben poc útil. Sense dubte, és probable que hagen conegut molts devots, amb toc farisaic, que hagen

menyspreat el nostre poble. Però sempre és arriscat ser el primer a "llançar pedres" o menysprear, car de tothom ens caldria aprendre. Saldar el tema de la fe tan breument com sol fer-se en cercles nacionalistes és senzillament negar-se a afrontar una qüestió cabdal fins i tot en un àmbit nacional i cultural. És el mateix tic que els nacionalistes hem retret als nostres enemics: tan-cament, autosuficiència, incomprensió...

I, senzillament, ens cal ja llançar amb set panys els prejudicis de la daurada i no tan daurada joventut dels '60... o ens renovem o açò no s'arregla, xiquets (i xiquetes).

Tornem a les arrels, però a unes arrels consistents de veritat. Durant la nostra Edat d'Or (s. XIII-XV), la nostra nació era molt devota. I ho era sincerament, car ací la Inquisició fou molt feble. Els frares predicadors anaven i venien per pobles i comarques, els reis predicaven sermons amb salms i erudició bíblica, hi havia traduccions de la Bíblia... Durant el s. XVI, després de la repressió inquisitorial del 1490 i de les Germanies, el Regne Valencià aixafat cau en col.lapse, ve la Contra-reforma que va fent desaparèixer la funesta mania de pensar, els llibres prohibits (especialment la Bíblia), etc. La nostra nació decau. El 1832 tornen a repartir-se textos bíblics en català (el Nou Testament). El 1833 comença la Renaixença.

Alli on hi ha clergat i gent devota fidel al país, hi ha indefectiblement nacionalisme: Principat, Euskadi... i encara a Mallorca. A l'Aragó i ciutat de València, el regionalisme també naix a les parròquies. I això és perquè la religió és arreu un substrat profund i una argamassa elemental per bastir una societat, ací i a la Xina, rai. Voler crear un nacionalisme de laboratori alegrement contraposat a un ecosistema mil·lenari, la nostra civilització (que Toynbee anomena cristiana-occidental), és senzillament un disbarat històric, cultural i polític i, per més raó que tècnicament tinguen en temes com la unitat de la llengua, la necessitat de normalitzar-la i reivindicar la nostra lliure sobirania nacional, la cosa és impossible que qualle si no és empeltada a l'arrel de tota societat: la fe de la seua civilització mil·lenària. No és cap discurs clerical, és una realitat profunda. Contraposar nacionalisme i civilització de la qual és deutor sols pot generar allò que tan clarament veiem en el cas valencià: un desballament i incongruència profunds, plens de dilemes insolubles. Si ens hem vantat de ser racionals, ara és quan més ens cal demostrar-ho, en comparar casos.

A la independència d'Irlanda, els membres de l'IRA eren molt majoritàriament catòlics practicants. Mahatma Gandhi deia que creia en Déu més que no pas en la realitat mateixa. M. Luther King era un pastor evangèlic baptista. Els independentistes ibero-americans del s. XIX solien llegir la Bíblia i la van usar amplament per alfabetitzar llurs països.

L'època d'esplendor de l'Imperi Britànic coincideix amb les revifalles evangèliques a Gal·les, Anglaterra, Àfrica Oriental, etc... A la Castella de Felip II hom conta que un de cada quatre espanyols eren clergues o religiosos. A hores d'ara als USA més del 90% de la població es declaren cristians, i majoritàriament són practicants. Esplendor social, cultural, econòmic i polític dels pobles i devoció religiosa van històricament units, a Occident, siga el cas català, espanyol, o qualsevol altre.

Els pobles expansius que van a la victòria tenen fe en Déu, la raó els ve contrapesada per la fe: la fe no desdiu la raó, ans li dona ales i futur. I sense la fe, la raó s'ha demostrat repetidament obtusa, inútil i estèril. Què hi farem! El pancatalanisme valencià "no ha tingut sort" perquè no ha arrelat on devia arrelar si volia realment vèncer i guanyar-se la societat: les liesmaries, el jovent,

els immigrants... De catàstrofes, el seu voluntarisme insegur ha ensopegat amb interminables conflictes, en obstinacions i dilemes cruels. Potser no ens ha sobrat supèrbia per aprendre dels casos REALS?

El "socialisme real" sorgit de la degradació del leninisme, règims oficialment ateus, també han caigut sorollosament. "Gent de sort, els qui confien en Jahvè..."

És impossible de fer reviscolar una nació tot refusant la civilització i la fe en la que va sorgir: la fe és l'argamassa més sòlida i dura, i la nació és semblant a un ecosistema el qual, prival de la seua base, trontollarà tot sencer. Nosaltres, com a cristians pancatalans ací al País Valencià, volem repelir-vos una vella confessió, sempre actual: que el Crist és la "pedra angular" i la "roca ferma" de tot l'edifici. Tornem a la seua senzillesa.

Carrer Ramon Llull, 33, 5é, 1a.
12005 CASTELLÓ DE LA PLANA
Carrer Ausiàs Marc, 20, 16a.
46780 OLIVA (la Safor)
tel. 96/285.29.34

Per la no-violència activa, més que una diada

Construir un país, en pau i en harmonia, sempre ha estat una de les fites importants que s'han anat marcant els essers humans intel·ligents.

Tot i amb això, ha esdevingut una de les tasques més difícils d'assolir. Hom pot dir que la humanitat, a hores d'ara, encara porta la lletra "L" als darreres d'aquest gran vehicle de la història, vertiginós, de ràpid.

I és que, ho haurem de reconèixer, encara ens trobam en temps d'aprenentatge pel que fa a un assumpte de tanta transcendència com és ara la construcció ben feta d'un país en pau i en harmonia. Ho evidencien moltíssims dels esdeveniments que ocorren als nostres dies, tant en aquestes contrades nostres com també en altres indrets del planeta.

En això, sembla que són dues les vies que, al llarg dels segles, s'han intentat seguir en el bastiment d'una societat cada cop més madura: la força impositiva de les armes, és a dir, les guerres, que sempre generen i fan renèixer i mantenen i estenen l'absurd d'una violència creixent a tot l'entorn. I la força suggeridora i convincent de la raó, acompanyada de paraules i de gestos farcits d'aquella pau, que també es va escampant a poc a poc i amb força, com una taca d'oli verjo damunt d'una "roba de llengos" mallorquina.

M'apunt a la segona via, més estreta! Com tots els infants que en aquests dies, seguint passes de mestres com són ara Llorenç Vidal i d'altres de l'illa, no dubten a sortir cridant amb força, per places i per parcs i voravies, que la pau és l'única sortida que té la humanitat en aquest segle.

Hi ha una pau que és feta de paraules. I n'hi ha una altra que es va fent a mesura que aquestes deixen d'esser mots febles, per convertir-se en gestos, en fets, en obres llestes.

Molts són qui pensen i consideren que és bo que la gent de Mallorca, oberta als quatre vents de la nostra illa, tinguem en la ment idees clares i al cor uns sentiments ben a la vista: d'anar cercant, tots junts, bones dreceres que ens portin a aixecar amb molta més força aquest país en pau i en harmonia. **Cecili Buele i Ramis, Palma**

Punts negres en l'existència del meu poble (Fornalutx)

Joan A. Estades de Montcaire

Contava ma mare, a.c.s., que els seus vells deien: "Cada cent anys neix una mula blanca", i de Jaume Santandreu Sureda és la frase: "taca de sang necessita set segles per rentar-se". La història de qualsevol poble té punts blancs i també en té de negres. Uns i altres no tenen perquè esser ignorats i menys encara amagats.

El 24 d'octubre de 1653 era sentenciat a la plaça de la vila d'on aleshores depenia el meu poble un convesí dels meus avantpassats. Es deia Antoni Colom i era fill d'un home anomenat Baptista. Del seu cadàver en feren quatre bocins. Això consta al llibre de morts 1/40 D-2 que es guarda a l'arxiu diocesà.

El 3 de juliol de 1668 morí ferit d'una arcabussada un home que és cognomenava Bartomeu Mut. Era pobre i no deixà res en testament. Tampoc no rebé els darrers sagraments.

El 13 de març de 1669, un altre convesí dels meus avantpassats entregà l'anima a Déu Nostre Senyor ferit, com el d'abans, per una arcabussada.

El 14 de juny de 1890 era diumenge. Aquell dia, de matinada, a un olivar situat just devora el cementeri, fou trobat mort un jove de 28 anys, anomenat Antoni. El seu germà Joan, qui li tenia molta enveja, l'havia mort a pedrades. Un i altre eren fills d'un honrat forner, Antoni Arbona Colom, qui morí dos anys després de pena i disgust, i d'una dona Maria Barceló Colom, morta als 91 anys dia 16 de gener de 1922. La víctima fou enterrada després de practicar-li l'autòpsia i, l'assassí, el s'endugueren emmanillat cap a Ciutat. Fou condemnat i acabà els dies a un penal del Nord d'Àfrica.

El 5 de març de 1767, obeint ordres del bisbe, fou registrat el primer baptisme del poble dels meus avis en la llengua dels forasters. El batiat nomia Lluç Maiol Barceló i el capellà que tingué el trist honor de registrar-ho en castellà es deia Antoni Estade Ripoll. Pertanyia a la meua nissaga paterna i era germà de Bartomeu Estade de Montcaire Ripoll, el meu cinquè avi.

ENQUESTA

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. És just, això? Que ens estimen gaire, aquests que comanden? Que no hauríem de votar partits mallorquins que ens defensin i defensin les nostres coses?

Bartomeu Roca (Palmaràpid). No, no és just! És clar que no és just! No miren gens pels mallorquins aquests que comanden. A aquest del PP, els preocupa la seva família i les seves amistats i res més. Hem de votar partits que sien coherents amb el nostre poble. Hem de votar partits nacionals mallorquins.

Jeroni Sureda (Cafè la Seu). Injust! Aquests del PP i del PSOE no estimen el poble de Mallorca. La seva cadirota estimen. Hem de votar ERC.

Elionor Vicente (botiguera). No és just. Aquests el PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar PSM, ERC o UM, partits mallorquins.

Juanjo Estrades (Bussy & Co.) Injust. Aquests que comanden no fan res per la llengua mallorquina. Hem de votar els nostres: UM, ERC, PSM.

Jaume Gelabert (Cafè des Teatre). Injust. Aquests que comanden diuen que ens estimen, però no és vera. Hem de votar el PSM.

José Hernández (bar El Cañizo). Això no és just. Ni el PP ni el PSOE ens estimen. Hem de votar nacionalista. Hem de votar PSM.

Jaume Roig (Viatges Tuent). Injust. Només s'estimen a ells, aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar els nostres: ERC, PSM, UM.

Bernat Moñino (Nova Línea). No és just. Gens ni mica ens estimen aquests del PP i del PSOE. Si ens estimassin no passaria això. Hem de votar UM.

Francisca Bibiloni (Copy 1). No és just. Jo diria que no ens estimen gens aquests del PP i del PSOE que comanden. Els mallorquins d'ERC, PSM o UM hem de votar.

Miquel Pons (carnisser). Això és la normalització lingüística del PP i de n'Aina Moll! Jo sempre vot PSM.

Josep-Maria Estopa (òptic). No és just. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem d'esser com els bascos i els canaris i votar partits nacionalistes: UM, ERC o PSM.

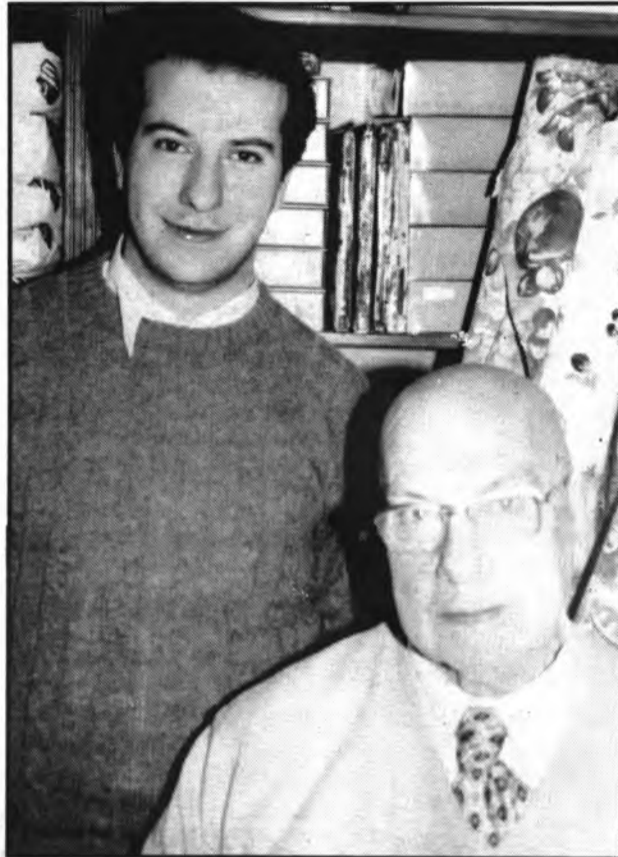
Catalina Guillem (queviures). No és just. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar UM, un partit mallorquí.

Maria J. Suárez (botiguera). No és just. Aquests del PP i del PSOE no fan res per als mallorquins. A mi, m'agrada Convergència Balear.

Margalida Terrassa (brodats). No és just. No gens ens estimen els qui comanden. Hem de votar UM.

Jaume Martí (Sabates Palau). No és just. No crec que ens estimin aquests que comanden. Van a la seva. Hem de votar el PSM o ERC si volem que la cosa canviï.

Emili Puigcercós (Casa Puigcercós). Injust. I tant que és injust! Els locutors que xerren castellà amb accent mallorquí perquè són mallorquins no tenen perdó de Déu. No m'agraden els del PP ni els del PSOE. Lo millor seria ajuntar-nos amb Catalunya i votar en Pujol, que sap de què va. Com que ara no és possible, hem de votar UM.

Senyors de Teixits Casals. Injust. Els qui comanden no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Mercè Mir i Antònia Fuster (Eclipse). No és just. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Antoni Massanet (Argenter). Injust. Aquests del PP i del PSOE van a lo seu. Hem de votar el PSM.

Josefina Sanmartín (Rentadora). Injust. NO gens ens estimen aquests del PP que comanden. Hem de votar UM.

Emili Jiménez (auxiliar d'apotecaria). No és just. Gens ens estimen aquests dels PP i del PSOE que comanden. Hem de votar els mallorquins d'ERC, PSM o UM.

Rosa-Maria i Joana-Maria (Sindicat). No és just. És culpa nostra, xerram molt i no feim res per la nostra llengua. No gens ens estimem aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar els nostres: PSM, UM, ERC.

Carme Rodríguez i Teresa Cortès (botiguera). No és just. Vivim a Mallorca i no a Valladolid. No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE. Hem de votar ERC, UM o PSM.

Fernando Oyaregui (café Major). Pareix mentida! No és gens just! No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE. Hem de votar UM, PSM o ERC. Partits mallorquins.

Marian Salamanca (botiguera). No és gens just. Ni una mica ens estimen aquests del PP i del PSOE. Hem d'esser com els catalans i fer pinya votants partits nacionals, com UM.

Matrimoni Miró-Munar (carnissers). No és just. No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar partits mallorquins.

Josep Roig (can Busquets). És clar que no és just! De cap manera, què ha d'anar a esser just! Aquests que comanden ara van a la seva. El més lògic seria votar partits mallorquins com UM.

Bartomeu Ramis (bar Cristal). No és just! Aquests del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

Antònia Ripoll (Phuket). Exageradament injust és això! No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE que comanden.

Guillem Martí (Can Maganet). Injust. Això de la llengua no preocupa els qui comanden a Mallorca. El que hem de fer és votar un partit mallorquí com UM.

Maria del Carme Pujol (Tropical). Injust. No gens ens estimen aquests que comanden. Hem de votar partits mallorquins.

Jaume Cabrer (Es Triquet). No és just. Aquests del PP i del PSOE passen completament de nosaltres. Només els interessen els nostres doblers. Hem de votar el PSM.

Aina Soler (Doretta). No és just. Que va, només estimen els nostres doblers, aquests que comanden. Jo no vaig mai a votar.

Francisca Sastre (Espècies Crespi). No, no és just. No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE. Hem de votar partits mallorquins com el PSM.

Francisca Garau (Rebeca). No, no és just. No ens estimem aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar ERC, PSM o UM i fer-nos independents d'Espanya.

Antònia Segura (Segura-Martínez). No és just. Aquí tots saben parlar el mallorquí, però sense mitjans de comunicació la llengua morirà. No gens ens estimen aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar els mallorquins del PSM, ERC o UM, si no ho volem perdre tot.

Miquel Mut (Bandido). No és just. No gens ens estimen aquests que comanden. Hem de votar UM.

A la Catalunya difamada pel feixisme

Si pots guardar la calma quan tothom al teu volt perd el cap i t'acusa de ser tu qui s'esvara; si et pots fiar de tu quan tothom parla i para dubtant-ne, però trobes lògic que et deixen sol; si ets capaç d'esperar, i no et cansa l'espera; o no et vals de mentides, i sents dir-ne de tu, o sabent-te odiat, no dones pas a l'odi, i això, sense fer massa d'home honrat i segur, ni massa l'oracle ni el codi.

Si saps pensar --i no creure que has de ser pensador, somniar --i no posar-te cap somni per senyor; si encares per igual els triomfs i els desastres i els tractes pel que són: impostura i no res; si pots sofrir, paraules que has dit de bona fe, que els bordets les capgiren per enredar sapastres; o mirar-te les coses del teu més pur deler per terra trossejades, i ajupir-te i refer-les amb eines ja esmussades.

Si ets capaç de fê un munt de tots els guanys arreu i jugar-te'ls a cara o creu, i perdre, i altre cop partir de l'esperança i de res més, i sense un sospir de recança; si ets capaç de forçà el teu cor i els teus nervis i cada fibra a servî el teu moment, ni que et semble que han mort fa temps, i persistir, quan res en tu no vibra sinó la Voluntat que els diu "Aguanta fort!".

Si pots parlâ a la gentalla i mantenir-te noble, anar amb reis --i no perdre l'aire senzill del poble; si tan poc t'ofendria l'adversari groller com un amic que et vulga bé; si ets algú amb qui es compta, i ningú hi compta massa si pots omplir l'implacable, fugaç minut amb seixanta segons d'espai recorregut passa darrere passa, teua és la terra, i tot el que ella inclou és teu, i el que val més que això: ets un home, fill meu!

RUDYARD KIPLING.

Això sí que és racisme

Llengua Nacional

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom: .....

Carrer: .....

..... D.P. ....

Població: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

ANUAL 3.000 PTS.

Rebut domiciliari a un banc

Banc: .....

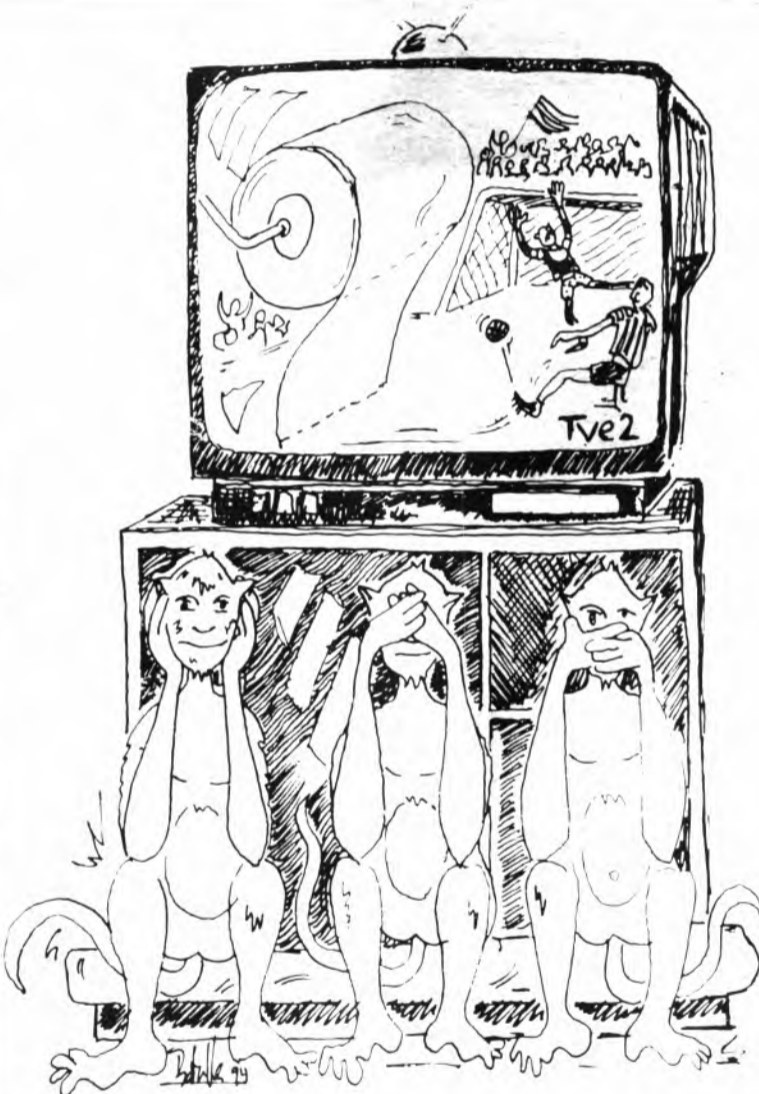
Direcció: .....

N.º entitat: ..... N.º suc.: .....

Compte n.º: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

Fa uns mesos un periodista va tenir la clarividència i el valor de dir que aquests atacs sistemàtics contra la llengua catalana, aquesta criminalització constant contra tot el que és català amb les hipòcrites acusacions de manca de solidaritat quan fa més de dos segles que financem l'Estat, tot aquest enfilall quotidià i generalitzat de despropòsits i falsedats és el més semblant que s'hagi pogut veure a la campanya antijueva preparatòria a la presa del poder pels nazis a Alemanya.

Ha fet un any ja, justament l'11 de setembre, de l'inici de la campanya més àmplia, llarga, sostinguda i verinosa contra Catalunya, els catalans en general i la seva llengua en particular.

Campanya tan visible que, potser per allò dels arbres que no deixen veure el bosc, alguns encara s'entesten a negar que existeixi. Per mostra el que alguns van afirmar al debat alguns moments esperpèntics de TVE2 del dia del partit Barcelona-Manchester amb el títol provincià i ridícul de «Madrid ens mata?» Els participants catalans, o amb sentit de culpa o amb excessiva prudència; els espanyols, molt agressius, i per rematar-ho cap al final la intervenció al·lusiva a la «Ex-Iugoeslàvia» per boca d'uns serbis de Belgrad! sense que ningú no gosés a dir que què hi feien allí, que a Sèrbia no s'ha disparat ni un tret i que el nacionalisme expansiu serbi ha exportat la guerra a Bòsnia i a Croàcia, ho va intentar a Eslovènia i ha aixafat culturalment i físicament els albanesos de Kosovo. Potser que ja n'hi ha prou de comparar amb la dissortada zona dels Balcans, perquè normalment qui utilitza aquesta comparació es fa un flac favor ell mateix: vol dir, sotmeteu-vos perquè nosaltres faríem com els serbis!